

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvzemni nedelje in prazniki. — Inserati do 20 petti vret & Din 2, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3, vedno inserati petti vret Din 4. — Popust po dogovoru, inserativi davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. — Rokopisi se ne vratajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Kramjeva ulica 8, tel. 8.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Polemika med avstrijskim in nemškim tiskom:

Dunaj in Berlin po beneškem sestanku

Dunajsko vladno glasilo očita Berlinu novo vmešavanje v avstrijske notranje zadeve, berlinski listi pa dolže Schuschnigga, da hoče izdati os Rim-Berlin

Dunaj, 1. maja. b. Veliko pozornost v vseh tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih zbuja dejstvo, da se avstrijsko časopisje zoper spušča v polemico z rajhovskimi listi glede na nekatere novejše nacistične akcije v Avstriji. Tako je zbudila mnogo zgrajanja v dunajskih vladnih krogih vest lista »Innsbrucker Volkszeitung«, da je za prvi maj napovedan v inomestu obisk večje skupine rajhovskih turistov, ki so bili od tamkajšnjih nacistov posebej povabljeni z namenom, da se na lastne oči prepričajo, kako bo na ta dan, ko se pravljiva avstrijski državni praznik, tiroško glavno mesto preplavljeno z zastavami s kljukastim križem.

Vladi zelo blizu stojec »Neugkeitsweltblatt« pa istočasno zelo osto polemizira z znanim nacističnim organom »Der Angriff«, ki je te dni objavil zunanjopolitični članek, ki predstavlja po mnenju dunajskoglavdnega lista višek nemškega vmešavanja v avstrijske notranje zadeve. Nacistični organ trdi v svojem članku, da bi bilo najbolj pametno, ako bi dr. Schuschnigg po konferenci v Benetkah ostal še nadalje v Italiji, da bi se kaj naučil. Nadalje očita Avstriji, da hoče igrati vlogo vmesnega člena na osi Pariz—Praga—Moskva, dočim je avstrijski položaj dejansko zavarovan samo na osi Berlin—Rim. Ze teh trditev se lahko spozna, pripona,

minja dunajski list, kje je gospod Virginio Gayda črpal svojo »znanost« glede Avstrije. Vsakdo dobro pozna ravno črto avstrijske zunanje politike, ki je naslonjena na rimske protokole in ki se izlivlja v kanciarjevih naporih za zagotovitev splošnega miru na političnem in gospodarskem področju. Značilno je, da se nacistični list pridružuje prvotnim Gaydovim nasvetom glede sodelovanja nacistov v avstrijski vladi, da je Gayda to očitno vmešavanje v avstrijske notranje zadeve kasnejše sam omilil. Doživelj smo, zaključuje avstrijski list, že marikakšno vmešavanje v naše zadeve, vendar ne še s tako predprzrostjo in toliko demagogijo, kakršno kaže nacistični

organ, saj sta ta predprzrost in demagogija obrnjena to pot proti samemu šefu vlade samostojne in mednarodno priznane države, katere suverenost je v ostalem priznala tudi Nemčija sama s sporazumom z dne 11. julija lanskega leta. Za tako vmešavanje pozna dunajski list samo dva izraza: »neumno in netakno«...

Kakor kaže ta polemika, beneški sestanek ni prinesel pomirjenja med Dunajem in Berlinom, marveč daje samo nov povod za medsebojne napade. Kaže pa tudi, da so v Berlinu glede Avstrije sedaj zelo samozavestni.

Politični obzornik

JNS na delu

Banovinsko tajništvo JNS v Splitu objavlja, da priredi stranka zbor: 16. maja v Šibeniku, 17. maja v Splitu in 18. maja v Mostaru. V Splitu bo 17. maja obenem tudi sejšega banovinskega odbora JNS, za primorsko banovino. Na seji bo poročal senator dr. Gregor Angeljanović o notranji in zunanji politiki. V Split pride takrat, kakor čujemo, tudi strankin predsednik Pera Živković, ki ga bo spremljalo več poslancev in senatorjev.

Zrtve frankovskega fašizma

Z ozirom na ubojstvo akademika Ljubičića na vsečilskih tleh v Zagrebu izvaja Vedešlav Vilder v svojem glasilu »Novi Rijeci«: Ni samo ena žrtve fašizma v zadnjih dajških spopadih v Zagrebu. Niso žrtve samo oni, ki so čutili fašistične nože v svojem mesu. Tisti, ki je bil ubit, in oni, ki so bili fizično ranjeni, so žrtve domačega fašizma. Ali tudi oni mladenici iz istega kraja in enaki siromaci, kakor oni, ki so napadli, so žrtve fašizma. Morda celo še teže, kakor oni, ki so s krvjo plaćali svojo mladeničko vero. Ne vemo, kateri bi bolj obzalovali. Naš fašizem je specialitet, za se je v tem, ker je zvezan z gojenji onih, ki jih je geslo »obnova v Kristusus in »samo naprej za Kristusove ideje«, onih, ki jemljejo simbol njegove smrti, simbol, ki je postal svetinja, v eno roko, a v drugi pa brusijo nož. Zato jemlje ne samo take fašiste, marveč tudi njihova kravna dejanja v začito v Zagrebu samo »edini katolički dnevnik« — »Hrvatska Straža«. V sedanjem in novem veku so učenjaki razpravljalni o tem, dopuščali veliki krščanski pisek sv. Tomaž Akyvinski ubitstvo tirana. Da priznava ljudstvu, da sme odstraniti tirana, o tem se je jasno izrazil, toda — ubiti? Ne! Tomaž Akyvinski samo citira Cicerona, ki hvati ubijalce Cesareve, ne izraza pa svojega mišljenja Smrtono kazen s strani države se trudijo odprijeti ali pa vsej omejiti. Ker: Kdo ima pravico, da uniči človeško življenje, kdo? Fašizem je izdelal teorijo za najhujšu divjaštvu in zverstvu, za ubijanje brezmočnega in goloročnega tovarša. Med njegove žrtve spadajo tako ubiti, kakor ubijalci! — Modre in pametne besede!

Take kmete je treba pognati iz Zagreba

Društvo »Dom Stjepana Radića« v Zagrebu prireja vsak četrtek predavateljske večere, na katerih nastopajo kot predavatelji izključno hrvatski kmeti in kmetje. Nedavno tega sta nastopila kmetska književnika Mihovil Pavlek-Miškina in Matočec. Pavlek-Miškina je, kakor smo svedečno že poročali, v svojem predavanju ostri kritiziral katoliško duhovščino, ker se meša v politiko, in je s svojim predavanjem silno ozovoljil klerikalno glasilo »Hrvatska Straža«. Pretekel četrtek je v istem društvu predaval o raznih aktualnih sodobnih vprašanjih Franjo Gaži, kmet iz Hlebina. O tem predavanju poroča »Hrvatska Straža«: Franjo Gaži iznasa podatke o življenu na vasi v zvezi z potrebami kmetrov. Družbo je treba popolnoma preurediti. Krivični družabni red je treba proučiti in zamenjati z novim. V zgodovini hr. tskega seljaštva so važni samo trije dogodi: kmetska pobuna, odprava tlačke in seljački pokret bratov Radićev. Matija Gubec sedaj hvalijo in povlečajo tisti, proti katerim se je moral svoječasno dvigniti in boriti Matija Gubec. »In vse je šlo tako naprej — nadaljuje doslovno »Hrvatska Straža« — Franjo Gaži hoče biti sodoben in se dotakne tudi Spanije ... In kar je največje osozbe vredno, on izkraja to-le blasphemijo: »Ako bi španski kralj Alfonz ne bil dal posvetiti Spanije srcu Jezusovemu, bi ne prislo do tega, kar se danes tamkač dogaja...« Hrvatska Straža zaključuje, ko je dala duška svojemu ogorčenju, svoje poročilo tako-le: »Taki kmeti, ki se rogovali posvetiti presvetemu srcu Jezusovemu, bi bilo bolje, da bi ne prihajali v Zagreb! Seljake, ki se rogovali tej posvetiti, je treba pognati iz Zagreba, in se jim ne sme dovoliti, da bi tak bogoklestva iznasledili kot potrebe in zahteve hrvatskih seljakov, pozivajoč se pri tem na brate Radice in hrvatsko seljačko stranko.«

1. maj v Franciji

Pariz, 1. maja. g. Letošnji 1. maj se je v Franciji praznoval kot narodni praznik. Zbornici je bil predložen tozadnji zakonski načrt, vendar pa je bila razprava o njem zaradi parlamentarnih počitnic onemogočena. Kljub temu pa je imel 1. maj značaj praznika. V državnih uradih se je delalo kakor na praznik. Soje so zaprete. Listi niso izšli.

Iz gozdarske storitve

Beograd, 1. maja. AA. Premeljen je za šumarskega pristava 8. skupine in lepa zgraditev uprave v Rajevoj seli (brodski inovinske oblasti) in Anton Kuzan, direktor v Novi Slapu.

Program zasedanja parlamentarnih delegacij držav Male antante v Beogradu

Beograd, 1. maja. d. V Beogradu bo od 6. do 8. maja zasedala parlamentarna Maleta antanta.

Rumunski gostje, 40 po številu, prispejo v Beograd 5. maja ob 24. češki parlamentarci pa naslednje jutro ob 7. Obema delegacijama bo prirejen čim prirsnejši spremem. Delegaciji se bosta dopolnile vpisali v dvorske knjige. Ob 10. bosta posetili predsednika vlade dr. Stojadinovića, nato pa senat, narodno skupščino in beografskega župana. Opolne bosta skupno z našimi delegati odpeljali na Avalo, kjer se bosta pomudili pred spomenikom Neznanega vojaka. Ob 14. se parlamentarne delegacije Male antante odpeljejo na Oplenac, kjer se bodo poklonile na grobem Vilémskega kralja Uedinitelja, in Petra I. Osvoboditelja. Ob 17. se bodo odpeljali nazaj proti Beogradu. Zvezber ob 20. bo predsednik Narodne skupščine Čiric v prostor Narodne skupščine banket, kateremu bo ob 23. sledil svečan sprejem.

V petek dne 7. maja si bodo gostje dopoldne ogledali mesto, muzej Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, vojni muzej, Kalemeđan in zoološki vrt. Ob 13.30 pa bodo v restavraciji na Deciušu. Ob 17. se bo priredila v narodni skupščini svečana seja zastopnikov narodnih predstavnih držav Male antante. Ob 20.30 pa predsednik vlade dr. Stojadinović priredil svečano večerjo v Gardijskem domu, ob 22.30 pa v velji sprejem, na katerega bodo povabljeni predstavniki vsega našega javnega življenja.

V soboto dne 8. maja dopoldne se bodo parlamentarne delegacije odpeljale na letališče, kjer bo njim v čast posebna letalska prieditev, zvezber pa bo slavnostna predstava v Narodnem gledališču.

V nedeljo se bodo parlamentarne delegacije odpeljale na izlet v Smederevo. Bržkone še istega večera se bodo češkoslovaški in rumunski gostje vrnili v Prago odnosno v Bukarešto.

Popolna evakuacija Madrida?

Hudo bombardiranje Madrida

Pariz, 1. maja. br. Po poročilih iz Madrida je bila danes španska prestolnica znotraj postavljena silovitemu bombardiranju. Francoske so obstrelijevale mesto s topovi največjega kalibra. Bombardiranje je trajalo vse dan pozno v noč. Merili so zlasti na glavne promenadne ulice in na parke, kamor se je zatekelo mnogo ljudi. Mnogo hiš je bilo porušenih, streljivo smrtnih žrtev pa je bilo povisilo za nadaljnji 25. Ranjenih je bilo danes okrog 120 ljudi.

Praznik 1. maja ukinjen

Valencija, 1. maja. AA. Vlada je na svoji včerajšnji seji sklenila, da se 1. maja nujek v Španiji ne sme prekiniti dela. Uradno poročilo pravi, da mora špansko delovno ljudstvo pokazati vsemu svetu, da dela tudi na praznik dela, da bi tako čim prej zmagalo to vprašanje.

Včer republikanski letal je včeraj odprtilo 8. nacionalističnih topov, ki so neprestano sipali ogrej na mestu. Obe bateriji sta bili naglo prisiljeni k molku.

Titulescovi razgovori v Parizu

Pariz, 1. maja. p. V tukajšnji javnosti ni ostala neopazena velika aktivnost, ki jo je v Parizu razvila bivši rumunski zunanjji minister Titulescu. Sestal se je z večim številom francoskih vodilnih politikov in državnikov, med drugimi tudi z min. predsednikom Blumom in zunanjim ministrom Delbosom. Tudi predsednik Lebrun ga je sprejel v audienci.

Revolucijsko gibanje v Braziliji

Rio de Janeiro, 1. maja. g. Brazilija je v predvečeru važnih dogodkov revolucionarja značaja. Brazilška vlada je postala proti uporniškemu generalu Da Cunhi, ki je bil odstavljen s svojega mesta, 40.000 mož v južne dele države. Da Cunha razpolaga s 30.000 vojaki. Poleg tega ga podpira približno 1000 oboroženih cilistov.

Van Zeelandov odposlanec v Berlinu

Berlin, 1. maja. w. Sodelavec belgijskega min. predsednika Van Zeelandca, Maurice Free, je včeraj prispel v Berlin, kjer bo imel razgovore z raznimi nemškimi osebnostmi, predvsem s predsednikom nemške državne banke dr. Schachta.

Amnestija v Bolgariji

Sofija, 1. maja. p. Pravosodni minister je snoti sporotil novinarjem, da bo na pravosodno Veliko noč amnestiranih okrog 500 kaznjencev.

Citajte in širite »Slovenski Narod!«

Tretja petletka v Rusiji

vseučiliščnikov

Beograd, 1. maja. p. Vojni minister je odredil, da se k 15. točki pravilnika o izvedbi določb zakona o ustrojstvu vojske in mornarice doda naslednji nov odstavek: Novinci — dijaki, ki so na vseučiliščih ali visokih solah, ki imajo značaj fakultete, absoluirali in s tem v smislu vseučiliščnih statutov zaključili redne studije, ki pa še niso napravili vseh predpisanih izpitov, imajo pravico do odgovodnosti svoje službe v kadru, dokler teh izpitov ne načrtovali, nadalje pa do dovršenega 27. leta starosti.

Madžarske manjšinske zahteve

Beograd, 1. maja. AA. Predsednik ministra sveta v zunanjosti minister dr. Miljan Stojadinović je sprejel včeraj popoldne dr. Imra Varadija, dr. Lea Dejaka in dr. Deneša Strelčeka, ki so mu pri prilikah pojasnili splošne želje madžarske manjšine v Jugoslaviji, zlasti pa take, ki se nanašajo na vpiši otrok v ljudske šole, na otvoritev madžarskega oddelka učiteljišča, na zasedbo učiteljskih mest z učitelji, ki obvladajo madžarsčino in na ustanavljanje kulturnih društev.

Predsednik vlade jih je blagohoton pošaljal in jim obljubil, da bo njihove želje upošteval.

Miklasov obisk v Budimpešti

Budimpešta, 1. maja. b. Tu se vrše velike priprave za svečan sprejem avstrijskega državnega predsednika Miklasa, ki obiše Budimpešto v pondeljek. »Peter Lloyd« pozdravlja ta prihod, ki bo že bolj potrdil, da so rimski protokoli najboljši osnova bližanja vseh srednjeevropskih držav, dati soveda novih političnih dejstev od tega obiska ni pričakovati.

Matineja Z. K. D.

JEKLENI ORLI

Junak ameriškega zračnega brodovja v velikem letalskem filmu
WALLACE BEERY - LEWIS STONE
DRAMA OCETA IN SINOV MED NEBOM IN ZEMLJO! V NEMŠKEM JEZIKU!
DANES OB 14.15, V NEDELJO OB 10.30 U R I
V KINU MATICI CENE DEN 3.50 in 5.50

Razmere na mestnem socialnem uradu

S prizadete strani smo prejeli naslednji odgovor na „Slovenčev“ članek „Socialnost v znamenju šampanja“

Ljubljana, 1. maja.
»Slovenčev« članek o razmerah na mestnem socialnem uradu pod prejšnjim občinsko upravo je ena sama neresica. Ta napad je tembolj neokusen, ker je naperjen proti celi vrsti mestnih uradnikov, ki se braniti ne morejo, kajti brez dovoljenja župana odnosno predsednika občine ne morejo ničesar objaviti, niti klevetnika toti.

Ravno uradništvo mestnega socialnega urada pod prejšnjim občinsko upravo je bilo nadve požertovalno, iniciativno in konsektno. Dobrodelenke akcije, katere jo započel mestni socialni urad, so dosegle v glavnem radi njihovega dela, da se je nabralo okroglo Din 1.500.000. O vsaki prireditvi je bil napravljen točen obračun, ki so ga revolucionirali uradniki mestnega knjigovodstva. Obračun je bil podan tudi enakrat socialno-političnemu odboru, takratnemu županu in pa še odboru za posamezne pridrite. Za veliko prireditv v Unionu leta 1932 je bil na pr. sestavljen poseben odbor, v katerem so bili poleg mestnih uradnikov tudi različni meščani.

Ves denar je bil točno odveden v mestno blagajno in uporabljen v dobrodelne namene. Le en znesek okroglo Din 200.000 se je naložil plodonosno na knjižico Mestne hranilnice ljubljanske, ki je imela naslov: »Mestna občina, dobrodelna akcija«, ter je bila vinkulirana. Te knjižice ni imel nikdar v rokah kak uradnik, marveč je bila vedno zaklenjena v blagajni socialno-političnega urada. Za njen obstoj pa je točno vedelo knjigovodstvo, občinski svet in župan. V tej blagajni je bila omremenjena knjižica spravljena do aprila 1936, ko je bila izročena revizijski komisiji.

Zato je grda laž, če se trdi v »Slovencu«, da je dobil dr. Adlešič to knjižico v roke na ta način, da je grozil nekemu višemu uradniku z aretacijo. Zamenjava tu ne more biti noben, ker je eksistirala ena sama takta knjižica, kar je najboljši dokaz, da je vse, kar »Slovence« poroča, izmišljeno.

Za dobrodeline prireditve mestne občine so darovali ljubljanski meščani različnega blaga, med njimi tudi vina in šampanja. Nekaj tega vina in šampanja je ostalo in uradništvo tega ni morda popilo, ampak ga je točno odrajalo in shranilo na občini. Naravno, da ga je skušalo prodati kasnejše. Če je prišlo k tega vina v privatne roke ali pa v kako društvo, je bilo poštene plačano in denar izročen mestni blagajni v socialno-politične namene.

Popolna neresica je, da je župan zapelnil kakake akte ali kaj šampanec.

Podpora brezposelnim so se delile v polnem redu, objektivno in brez ozira na to, ali je bil kdo naprednjak ali klerikalec, samo da so bile informacije ugodne. Informacije so dajali ubožni očeje, policija, mestni župniki, v kolikor se jih ni pribala-

vilo uradno. V socialno-političnem odseku, ki je odločal o podporah, so sodelovali tudi odščeni pristaši Slovenske ljudske stranke, med njimi kanonik Klinar, ki je se danes član občinskega sveta.

Pri mnogici prisilcev, ki so prihajali na socialno-politični urad, — dnevno jih je bilo 300 do 500, — je že mogoče, da se je zgoda kakšna zloraba od strani prisilcev. Toda take zlorabe so se dogajale vedno in se dogajajo tudi sedaj, saj je še nedavno moral konstatirati to socialno-politični urad za sedanje čas. Toda mnogo takih slučajev je bilo, ker se je postopalo z vso vostenostjo. Še danes ne vemo za ljudi, ki so dobivali podporo, čeprav imajo posvetno na Bledu, niti nam ni znana upokojenka, ki je dobila podporo, dasi je imela 2.500 Din pokojnine, kar to trdi »Slovenec«. Naj »Slovenec« kar naveže tozdevna imena, da se bomo mogli prepričati, kaj je resnice na tem in če je kaj resnice, kdo je take ljudi priporočal.

Jasno je, da so dobivali podporo tudi podpore vredni delavec, ki so bili včlanjeni v Narodno-strokovni zvezi. Pa vendar ne misli »Slovenec«, da morajo biti podporo mestnega magistrata rezervirane vedno in v vseh časih samo za njegove ožje somišljenike? Če je kateri takih podpirancev šel tudi na kako zborovanje v Celje, nam seveda ni znano. To je pač njegova stvar. Toda že svoj čas se je doganal, da se je v vsej dobi, ki pride v poštev, izdal šestim pripadnikom NSZ Din 240. — na malih podporah. Če bi se bilo vseh šest peljalo v Celje, bi bila to brezpomembna zadeva.

Brezposelnici so se uporabljali povsod za javna dela. Zlasti tudi na grajskih sančkah, ki so »Slovenec« posebno pri srcu. Naj gre »Slovenec« informator pogledat sedaj na Grad, pa bo videl, da se ni od takrat, ko je šel dr. Dinko Puc z magistratom, npravilo ničesar več in da bo še to razpadlo, kar je bilo izvršeno. Da je pa mestni župan dovolil svoj čas, da se uporablja brezposelnim tudi pri javnih delih, ki so jih izvrševala razna občekoristna društva kar kor Sokol i. t. d. je samo ob schi umljivo, kajti Ljubljana je vendar le napredna in ne bo združljiva same župnišči in samostanov, čeprav je pri svoji širokogrudnosti tudi tem čestokrat in izdatno pomagala.

Cevljek, kater je delil potrebnim socialno-politični urad v vrednosti od 100 do 150 dinarjev, so izdajali posamezni trgovci s čevljimi. Če so podpiranci za ta denar dobili »luksuzne« čevlje, blagor jim. Toda to je potem zasluga dotičnega trgovca, ne pa mestnega magistrata.

Tako se je ves smrdljivi napad »Slovenca« izkazal kot navaden bluff, ki spada v vrsto onih klevet, katere je nagromadil »Slovenec« pred občinskim volitvami na vse napredne župane, in ki so se po vrsti izkazale kot neresnične.

Propagandni protituberkulozni tedni Vsi smo ogroženi, vsi poklicani

Ljubljana, 1. maja.

V dneh, ki jih posvečamo propagandi proti jetiki, je treba predvsem buditi smisel za zatiranje jetike ter zaradi tega opozoriti na nekatera dejstva in činitelje, ki se jih dovolj ne zaveda ljudstvo, pa tudi ne inteligenco. Pri nas se mnogi ljudje ne poznajo niti osnovnih pojmov o boju proti jetiki in zdi, da je marsikom nerazumljiv tudi pojem »jetika — socialna bolezna«. Pri nas se pač kaže se v marsikatem pogledu, da nimamo pravega smisla za skupnost ter da ne posvečamo najbolj prečim vprašanjem, ki se tiče vsega naroda, skupnega zanimanja; pravega čuta socialne povezanosti in odgovornosti še ni med nami, kar pač ni razveseljivo, kajti prav ta čut je najboljši dokaz, da je neki narod na visoki kulturni stopnji.

TUBERKULOZA OGRAZA VSAKOGAR

Ce govorimo, da je tuberkuloza socialna bolezen, s tem ni morda rečen le, da je bolezen revnješki plasti ljudstva, temveč da ograza vsakogar. Tudi zdravi so ogroženi. Prav zaradi tega boj proti jetiki ni le v interesu posameznikov, temveč vsega naroda, česar se pač v vseh kulturnih državah dobré zavedajo. V boju proti jetiki moramo sodelovati vse; to ni samo lepo geslo, temveč dolžnost. Ni dovolj, če se n pr. inteligenco od časa do časa ogreje za to ali proti tuberkulozno akcijo ali da ob raznih prilikah spregovorimo nekaj slovenskih besed; zavest socialne dolžnosti mora prodati mnogo globlje zlasti pri inteligenči, da bo gledala na vse socialna (v širšem smislu besede) vprašanja s pravo resnobo.

IN KAJ NAJ STORIMO?

Tako se navadno vprašujejo nekateri, ko jim nekoliko zbudijo vest. V resnicu posameznikom ne more storiti mnogo. Toda od vsakogar bi morali zahtevati vsaj, da ve, kaj je tuberkuloza ter da se zaveda, kaj je dolžen skupnosti v boju proti socijalni bolezni. Ko posznamo, da jetika zahteva tem več žrtev, čim nižji je splošni življenjski standard, bomo tudi lažje rasumeli, da je jetika socijalna bolezen. Sprevideli bomo, da je varovati zdrave pred jetiko prva naloge; bei preti jetiki nikakor ni izčrpan s samim zdravljenjem jetičnih, kar

tudi ni njegova glavna naloga. In ko vemo, se lahko vprašamo, kaj naj storimo, se vprašamo po sredstvih zatiranja jetike.

DVIGNITE ZIVLJENJSKI STANDARD!

To je prva zapoved v boju proti jetiki. Čim se bodo izboljšali splošne socijalne razmere, bo zatira tudi jetika. Seveda ne moremo delati čudežev, zato tudi ne more nihče na mah spremneti socijalnih razmer. Toda prav zaradi tega ne smemo zavrediti vseh drugih sredstev in ne resignirati nad razmerami, ko sprevidimo, da se socijalne razmere ne spremene. Na to opozarjam predvsem zaradi tega, da pokazemo, da reševanje perečih socijalnih vprašanj ne spada samo v neko področje, temveč da bi se moral z njimi pečati na vseh področjih. Tako n. pr. zdravnik sami ne bodo mogli nikdar odpraviti jetike. Menda ne zveni preveč banalno, če rečemo, da je najboljše zdravilo proti jetiki — kruh. Mislimo na primer, zadostno kruho, kakršno pač zahteva organizem delavca, kmetja, uradnika...

KREPITI NARODOVO ODPORNOST!

Razen izboljšanja splošnih socijalnih razmer v širšem smislu zahteva boj proti jetiki tudi krepitev narodove odpornosti v ožjem smislu. To se pravi, smotreno krepite telesni organizem z racionalnim fizičnim delom in s sportom. Razen tega je zlasti pri nas Slovenski silne potrebno zatiranje alkoholizma, kajti znan je, da alkohol zmanjšuje narodovo telesno odpornost. Prej ali sicer se bomo morali zamisli nad strano degeneracijo našega naroda, ki je edajdale odprtina in tedaj se menda ne bomo več posmehovali boju proti alkoholizmu.

SELE NA TRETIJEM MESTU ZDRAVLJENJE POSAMEZNIKOV

Zdravljenje posameznikov je po svojem pomenu v primeri z drugimi sredstvi boja proti jetiki šele na tretjem mestu. Seveda s tem ni rečeno, da morda zdravljenje jetičnih ni silno, odnosno neobhodno potrebno. Hočemo le reči, da s samim zdravljenjem jetičnikov ni mogoče odpraviti jetike in da tem ni glavni namen boja proti jetiki. V resnici je zdravljenje jetičnikov v bolničnih sanatorijih ali v domovih otrok izredno pomembno, glasti se, ker je danda-

nesjetika zdravljiva. Tako je n. pr. danes mogoče zdraviti jetičnika, ki ima načeti obe polovici pijuč s kirurškim zdravljenjem, pnevmotoraksom — stisnjencem pijuč z zrakom. Ne smemo pa pozabiti, da je zdravljenje vseh jetičnih bolnikov mogoče v bolničih in zdraviliščih le teoretično, ne pa tudi dejansko.

V smotrenem boju proti tuberkulozi z medicinskega ter higijenskega stališča je najpomembnejše dosegeti popolno evidenco nad vsemi jetičniki, jim nuditi primerno zdravljenje in zaščititi pred okuženjem zdrave. To naloga lahko opravljajo kot socijalno higijenske ustanove predvsem protituberkulozni dispanzerji.

BOLNICE IN DISPANZERJI

Pri nas je organizacija protituberkuloznih dispanzerjev že lepo razpredena; v naših banovinah je že 13 dispanzerjev. Na propagandni razstavi, ki se začne jutri v dvorani OUZD in ki so jo organizirali OUZD, Protituberkulozna liga in drž. higijenski zavod se nam nudi v statističnem oddelku zanimiv vpogled v organizacijo boja proti jetiki. Tako je n. pr. v dunavski banovini samo 6 dispanzerjev, prav toliko v savske, a v moravski sploh dispanzerjev še po znajo. Umiljivost za jetiko na 10.000 prebivalcev znaša v Sloveniji 15, v dunavski banovini pa 28 smrtnih primerov. Dispanzeri opravljajo pri nas veliko socialno in higijensko delo in lahko bi storili še mnogo več, aki bi imeli več sredstev. Neobhodno so potrebiti v večjih mestih, v industrijskih krajih, pri tudi na delih, saj se kmetije ne more dandas tako lahko zdraviti v bolničih. Po zakonu bi morali uživati revni ljudje brezplačno zdravljenje v bolničih. Toda med revne te prištevajo samo, ce jim svojo revščino dokazuje z običajnim spričevalom. Kotar, ki ima posestve in kravico, se ne more zdraviti v bolniči brezplačno, pogosto pa nima niti denarja za vožnjo do bolnice, kaj se, da bi plačal zdravljenje. Zato se pogostog dojava, da nesrečniku vzamejo kravo iz hleva, ker ne more plačati zdravljenja. Dispanzerji so torej za podzemje edin izhod.

Nujno potrebno je pa tudi sodelovanje dispanzerjev kot edprtih ustanov z vseh zaključenimi ustanovami, bolničami in zdravilišči. Revni bolniki so potrebiti po-

gostoviti v bolničih in vrtarskih ustanovah. Klub namerava prirediti letos še dve razstave, in sicer razstavo poletnega cvetja (predvsem vrtnice) in jesensko razstavo.

Razstava je zavzela dve sobi in je zelo okusno aranžirana. Ze iz tega se kaže ljubljenec do cvetja in estetičen čut ljubiteljev cvetlic. Največ je tulipanov neštetičnih krasnih vrst. Obiskovalci se čudijo, kako se po posredovanju ljubiteljev cvetlic vzgojiti toliko cvetja, ko je bilo vendar doslej izredno slabo vreme. Prireditelji pravijo, da bi lahko napolnili še eno sobo, ko bi bilo vreme dolep.

Lep jubilej

Ljubljana, 1. maja. Te dni so pričeli preizdajati tudi zunajnost stare, po vsei Ljubljani dobro znane gostilne Lovšin v Gradišču. Cisto prenovljena bo tasada, poleg tega pa preurejen tudi lep senčnat gostilniški vrt. Ob tej priliki je zanjivimo omeniti, da je gostilna Lovšin ena najstarejših v Ljubljani, ki je vsa dolga leta svojega obstoja v rokah ene družine.

Pred večjakim boju proti tuberkulozi z medicinskega ter higijenskega stališča je najpomembnejše dosegeti popolno evidenco nad vsemi jetičniki, jim nuditi primerno zdravljenje in zaščititi pred okuženjem zdrave. To naloga lahko opravljajo kot socijalno higijenske ustanove predvsem protituberkulozni dispanzerji.

Pri otvoritvi razstave je pozdravil povabljene goste prisrčno predsednik kluba Drago Kos, in sicer predvsem pokrovitelja razstave župana dr. J. Adlešiča in soproga, zastopnika bana višjega svetnika ing. Simonača in predsednika Sadarskega vrtarskega društva g. Humeka. Razstava je otvoril župan z daljšim nagovorom, nакar se spregrabil v imenu bana ing. Simonič ter čestital predsednikom, končno pa je razstava pozdravil predsednik g. Humek, nagaščujoč, da je z njim napravilo SVD. čigar odsek je Klub ljubiteljev cvetlic velik korak naprej v koristi mestja. Gosti so si ogledali razstavo ter se izrazili laskavo o nji. Popolno bo komisija strokovnjakov ocenila razstavljeni cvetje, in sicer A. Bokovec, višji finančni svetnik v p. J. Kranje, računskega inšpektorja v Jermol, žel. vlakvodja v p. Razstava bo odprta še jutri.

b) si jo ogledali solariji pod vodstvom učiteljev. Klub namerava prirediti letos še dve razstave, in sicer razstavo poletnega cvetja (predvsem vrtnice) in jesensko razstavo.

Razstava je zavzela dve sobi in je zelo okusno aranžirana. Ze iz tega se kaže ljubljenec do cvetja in estetičen čut ljubiteljev cvetlic. Največ je tulipanov neštetičnih krasnih vrst. Obiskovalci se čudijo, kako se po posredovanju ljubiteljev cvetlic vzgojiti toliko cvetja, ko je bilo vendar doslej izredno slabo vreme. Prireditelji pravijo, da bi lahko napolnili še eno sobo, ko bi bilo vreme dolep.

Ob otvoritvi razstave je pozdravil povabljene goste prisrčno predsednik kluba Drago Kos, in sicer predvsem pokrovitelja razstave župana dr. J. Adlešiča in soproga,

zastopnika bana višjega svetnika ing. Simonača in predsednika Sadarskega vrtarskega društva g. Humeka. Razstava je otvoril župan z daljšim nagovorom, naki-

ter se spregrabil v imenu bana ing. Simonič ter čestital predsednikom, končno pa je razstava pozdravil predsednik g. Humek, nagaščujoč,

da je z njim napravilo SVD. čigar odsek je Klub ljubiteljev cvetlic velik korak naprej v koristi mestja. Gosti so si ogledali razstavo ter se izrazili laskavo o nji. Popolno bo komisija strokovnjakov ocenila razstavljeni cvetje, in

DNEVNE VESTI

Srečne, vesele in prijetne velikonočne praznike želimo vsem prijateljem, naročnikom, čitaljem, inserentom pravoslavne vere.
Hristos vosprije!
"SLOVENSKI NAROD"

Vsem našim naročnikom smo v današnji številki »Slovenskega Naroda« prizadeli položeno. Opozorjam prizadete, da bomo v juniju ustavili list vsem, ki bi ne poravnali svojih obveznosti.

— Poštni minister o naši poštne brzjavni telefonski službi. Poštni minister dr. Branko Kaludjerčić je dal dopisniku »Politike« daljšo izjavo o uspehih dela na zboljšanju naše poštne, brzjavne in telefonske službe. Izjavil je med drugim, da bo letos v maju odprtven okrog 70 novih državnih pogodbenih pošti. V programu letosnjega dela je začetek polaganja podzemnega telefonskega kabla na progi Beograd-Zagreb-Ljubljana-avstrijska meja. To za naš telefonski promet izredno važno vprašanje bo v kratkem urejeno in minister upa, da bo kabel izročen svojemu namenom spomladvi leta 1939. V načrtu je tudi več novih avtomatičnih telefonskih central. Med drugimi mestni nači bi dobito po možnosti že letos avtomatično telefonsko centralo tudi Celje.

— Tuški promet v Dalmaciji. Leta 1924. je poselito naše turistične kraje 189 tisoč 830 gostov, lani pa 944.916. Od teh je bilo 66.123 češkoslovakov, 64.080 Avstrijev, 36.986 Nemcev, 11.525 Madžarov, 10.798 Angležev, 9.441 Francovcov itd. Z načrtanjem številki gostov naraščajo se vedno tudi dohodki od turizma, ki so znašali lani 845.6 milijonov, predianski pa 827.1 milijonov. Sam »Putnik« je predal lani voznih listov za 135.797.530 Din.

— Visoki gostje v Dubrovniku. Dubrovnik je prispel v četrtek zvečer minister brez portfelja Voja Gjorgjević. Poleg njega se mude v Dubrovniku na oddihu barvarski princ Albert s princem in grofico Adelaido Valery, bivši rumunski pravosodni minister Junianu in angleški vojni atašé za Balkan Robert Pakes.

* KINO *
TEL. 27-30 SLOGA
 PREMIERA!
 Franc Leharjeva najnovješta zabavna opereta

E V A
 v glavni vlogi Magda Schneider, Hans Söhnker, Hans Moser

TEL. 21-24 MATICA
 PREMIERA!
 Novinarji v borbi proti koncernom in trustom

DR. TOGGER
 v glavni vlogi: Renate Müller, Paul Hartmann, Mathias Wiemann

TEL. 22-21 UNION
 PREMIERA!
 Adolf Wohlbrück v svoji dovršeni kreaciji kot

PRASKI STUDENT
 v glavni vlogi Dorothea Wieck, Theodor Loos, Erich Fiedler

Matineje danes ob 14.15, jutri ob 11. uri. Film po znanem romanu Feranca Molnara JUNAKI PAULOVE ULICE

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 ur. Predstave jutri ob 15., 17., 19., in 21. uri.

— Važno za avtomobiliste. Avtoklub sporoča: Državna cesta St. Vid — Jeperec je vsled pospešenega valjanja za modernizacijo ceste do nadaljnje obvestila zapri za vse promet s konjiko vpogre. Za lokalni promet z Medvedami in Medinem se po obvestili sekeje za gradnjo lahko vporablja vzporedna občinska cesta. V služljih neizogibnih potrebe se bodo izdajale posebne dopustnice pri XII. sekciji za gradnjo drž. ceste Ljubljana-Kranj. Zdržene papirnice Vevče, Gorice in Medvede, d. d. v Ljubljani, kot lastnica zasebnega zelenega mostu čez Savo v tenu občinske ceste Medvedje — Tacen, da se prepreduje prevoz z avtomobili preko zasebnega zelenega mostu čez Savo v Medvedje. Kršilive te prepreduje se bodo javile pristojnemu oblastvu. Avtoklub je posredoval radi oznajnenje te omejitve s predpisanim mednarodnim znakom. Do izboljšanja stanja ceste Tacen-Smlednik-Kranj, kar se v kratkem predvideva, svetujemo, da uporabljate proti Gorenjski cesto Tacen-Vodice-Senčur-Kranj.

— Hrvatsko pevsko društvo nastopi pred papežem, Ciril Metodij pevski zbor iz Zagreba je povabilen na sodelovanje na velikem festivalu cerkvene glasbe v Pariz, pozneje pa tudi na turnejo po Italiji in Švicariji. Nastopili bo tudi pred papežem, ki je sam izrazil to željo.

— Veletrovce Josip Urbančič umrl. Včeraj zjutraj je umrl v Ljubljani, daleč naokrog znani veletrovec g. Josip Urbančič, hrušni posestnik, in zastopnik ugledne trgovine s semeni na Miklošičeve cesti 8. Z lastno marljivostjo in žilavostjo se je povzel pokojni iz težkih razmer na ugleden počoj. Ustanovil je po vsej Sloveniji znano trgovino Star je bil šele 54 let. Pred dobrim letom je bil bolhen, toda bolzen ga ni mogla odigrati od dela. Pogreb bo jutri ob 16. z Miklošičeve ceste 8. Bodil mu lahka zmehja, težko prizadetim svojcem naše skriveno sožalje!

— Iz notarske službe. Sevnik Lavoslav, javni notar v Ptaju je 24. aprila umrl. Do popolnitve po Sevniku izpraznjenega mesta bo njegove posle začasno vodil Golob Fran, javni notar v Rogatcu.

— Iz »Službenega listka«. »Službeni listki, banske uprave dravske banovine Št. Ž. 25 z dne 1. maja objavlja pravilnik k določbam finančnega zakona za proračunsko leto 1937-38 o neposrednih davkih in o izprenembah in dopolnitvah pravilnika o neposrednih davkih, pravilnik o izdajanju in uporabljaju bonov za odpeljilo kmetijskih dolgov pri Priviligirani agrarni banki, naredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini, razglas o raznini volitev občinskega odbora za občine Beltinci, Bogojina, Dobrovnik, Gaberje, Lendava, Genterce in

Poljana, Cezanjeviči, Begunje in Sv. Vid nad Čerknico, Pragersko in Hoče, Ribno, Mislinja, Javorje, Poljana in Trata, in obave banske uprave o pobiranju občinskih davščin v letu 1937-38.

— Po milijona ljudi se seli v mesta. Minister socialne politike in narodnega zdravja Dragiša Cvetković je podal obširno izjavo o političnem položaju in brezposelnosti v naši državi. Med drugim je dejal, da se seli iz kmetov v mesta okrog 500.000 ljudi. Edina pravilna pot k racionalni ureditvi brezposelnosti je organizacija javnih del, ker bomo lahko samo takoj zaposlili večje število delavcev. Treba je pospešiti industrializacijo in razširiti program javnih del, da se bo tesneje povzelo podeželsko gospodarstvo z mestnim ter omogočilo zavrhnejsa izmenjavo blaga.

KINO IDEAL
 WARNER OLAND
 v pustolovskem detektivskem filmu

Charlie Chan v Šanghaju

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri, jutri v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21.15 uri

— Koniec stavke v cementni industriji. Tri mesece je trajala stavka delavcev v tvornicah cementa v Splitu. Včeraj se je pa delo zopet obnovilo. To je bila največja stavka na Primorju. Sklenjena je bila končno kolektivna pogodba, ki določa minimalno mezzo 2.50 Din, onem delavcem, ki so imeli pred stavko do 4. Din na uro se pa zviša mezzo do minimalne 4. Din, a onim, ki so imeli nad 4. Din je bilo priznano 60% povišanje. Kolektivna pogodba je stopila v veljavo včeraj in trajala bo do 31. decembra 1938.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini po stanju z dne 25. aprila je bilo v dravski banovini: svinjska kuga na 22. dvoreč, svinjska rdečica na 11. garje na 5. mehurčast izpuščajev na 5. in nozematova na 1.

BUDJEJOVIČKO PIVO
 se toči od danes naprej v restauraciji hotela Štrukelj

— Glavna skupščina JNU odgovredila. Letosna glavna skupščina JNU bi moralna biti 16. maja na Paliču pri Subotici, pa je z tehničnih razlogov preložena na nedeljo 23. maja.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 20, v Skoplju 18, v Ljubljani in Zagrebu 17, v Beogradu 16, v Mariboru in Sarajevu 14. Davi je kazal barometer v Ljubljani; 764, temperatura je znašala 5.8.

— Tativne po deželi. Kakor v mestih, kratejko kolosa tudi po deželi. V Krizevčeh je bilo to: dn. ukradeno Ivanu Osvatju 500 Din vredno koło. Tat je odpeljal koło iz veže. V Cerknici pa je bilo ukradeno 600 din vredno koło, znakne Stayer, Stanku Erjavec. V Zepovcih je nekdo vložil v trgovino Katajne Holzapfel in ukradel za 1300 din manufakture, — V četrtek je bilo vložljeno v hišo Franca Felberja v Filovečah. Vlomilec je odnesel novo mosko obliko, siv površnik, siv klubok, perila, par čevljev, temno suknjo, zlati žepni ura, in več ženske oblike v skupnji vrednosti nad 5000 din.

— Smrtna obsodba v Zagrebu. Včeraj je bila izredena pred okrožnim sodiščem v Zagrebu smrtna obsodba. Na smrtno vešalo je bil obsojen 29letni kmetovat je Paukovca Dragotin Vodičić, ki je s kolom ubil Terezijo Gorjančanovo in ji ukradel 7.650 Din. Zločin je bil storjen lani o bočiču, Vodičić se je zagovarjal, da je bil pijan, kar mu pa ni nč pomagalo. Ko so mu prečitali smrtno obsodo se je zadržnil in čez nekaj časa je zajecjal: »Cutim se krivega, storil sem ta zločin!«

— Borza dela iščet: 1 torbarja, 1 kovača za kose in lopate, 1 soboslikarja, 1 železolijarja, 2 kamnoseka, 2 krojača, 2 pleskarja, 1 trgovskega vajenca in 1 sedlarja za nogometne žoge.

KINO MOSTE
 Danes ob 20. uri, v nedeljo ob 15., 18. in 21. uri, v ponedeljek ob 20. uri

»SOKOLOVO OKO«
 Franska Gaal — »PETE«
 in
 Cene: Din 2.50, 4.50 in 6.50
 Predstave trajajo nad tri ure!

Iz Ljubljane

— Ij Stavbna dela. V mestnem središču v tej stavbni sezoni se ni bilo novih vecjih stavbnih del. V tem tednu so stavbna dela zelo zastala zaradi slabega vremena. Tako n. pr. se ni pod streno prizidek Delavskega doma, ki bi sicer že bil. Delo se vedno počiva pri šolski polikliniki, baje zato, ker še niso kontanata mizarška dela. — Delo v Ljubljaničici počiva že dva meseca. — Med občinskimi deli je treba omeniti urejanje parka za rimskim zidom v ozadju poslopja tehnike. Ta delo pa ne spada med stavbna dela v strogu pomenu besede. V starem delu mesta je tudi nekaj manjših stavbnih del. Tako n. pr. na Bleiweisovi cesti 20 obnavljajo prečelje trinadstropne hiše.

— Ij Prvi nastop Ksenije Vidaličevje. Jutri zvečer bo v ljubljanski operi krstni operni nastop Ksenije Vidaličevje, ki bo kreirala Mimi v Puccinijevi operni ustanovitvi »La Bohème«. Simpatična, mlada pevka je rodoma iz Škofjelščice pri Trstu, kjer je preživelata v dvojčki pri Škofjelščici. Trenutno pa je v Ljubljaničici.

— Ij Službenega listka. »Službeni listki, banske uprave dravske banovine Št. Ž. 25 z dne 1. maja objavlja pravilnik k določbam finančnega zakona za proračunsko leto 1937-38 o neposrednih davkih in o izprenembah in dopolnitvah pravilnika o neposrednih davkih, pravilnik o izdajanju in uporabljaju bonov za odpeljilo kmetijskih dolgov pri Priviligirani agrarni banki, naredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini, razglas o raznini volitev občinskega odbora za občine Beltinci, Bogojina, Dobrovnik, Gaberje, Lendava, Genterce in

Poljana, Cezanjeviči, Begunje in Sv. Vid nad Čerknico, Pragersko in Hoče, Ribno, Mislinja, Javorje, Poljana in Trata, in obave banske uprave o pobiranju občinskih davščin v letu 1937-38.

— Ij Mojster Matej Hubad težko bolan. Mojstra Mateja Hubada je prikeljen zelo težka bolezen na bolniško postajo. Vendar pa upamo, da bo njegov krepak organizem premagal in da bo bolnik okreval, kar mu od srca zeli vsi njegov prijatelji in čestenci.

— Ij Logačanci. Udrženje četnikov, Ljubljana sklicuje za nedeljo dne 2. maja 1937 informativni, sestrelki s predavanjem, ki se vrši v Dol. Logatu ob 4. uri popoldne v gostilni g. Skrlja Ivana. Vsi nacionalno javnost iz Logatca, Hoterisce in okolice bratstvo vabimo k tam večji udeležbi. Čuvajmo Jugoslavijo!

— Ij »Obrazy iz pravilice« je naslov drugega dela sklepne produkcije otroškega plesnega tečaja Katje Detakove, ki je pod našom »Otrok in ples« v nedeljo 2. maja ob pol 11. dopolnitev v ljubljanski operi: Nastopi 22 otrok od 3. do 14. leta, ki bodo v prvem delu pokazali izrazne možnosti telesa v plesni tehniki, v drugem delu pa »Obrazy iz pravilice«, na glasbo Griega, Grečaninova, Dyroka in Žebreta. Pri zaključku v. »Veselje pa mora bit« na slovenske narodne pesmi, sodelujejo Rančevjevi malii harmonikarji. Pri klarinju g. Mirke Trost. Cena: 10 din 30 min nazvod.

— Ij Občni zbor Slavističnega društva. V soboto 8. maja ob 18. uri bo v prestorih Slovenske Matice rednji občni zbor Slavističnega društva. Opozorjam, da bo možnosti vseh udeležencev, ki bodo v občnem zboru, vredno.

— Ij Najlepše boste večer že si ogledate drevi; ali jutri zvečer v Sentjakobskem gledališču igro »Na Trški gorici«.

Originalna kmečka dvojica Miha in Janez vzbujata s svojimi dovitipi salve smeha. Naučnost nepozabna pa je cerkovnik Cene, ki poje priljubljeno pesem: »Tukej leže...« Nepreklicno zadnjice se uprizori: Ta igra v četrtek 6. t. m. Začetek vsakokrat ob 20.15 uri.

— Ij Najlepše boste večer že si ogledate drevi; ali jutri zvečer v Sentjakobskem gledališču igro »Na Trški gorici«.

Originalna kmečka dvojica Miha in Janez vzbujata s svojimi dovitipi salve smeha. Naučnost nepozabna pa je cerkovnik Cene, ki poje priljubljeno pesem: »Tukej leže...« Nepreklicno zadnjice se uprizori: Ta igra v četrtek 6. t. m. Začetek vsakokrat ob 20.15 uri.

— Ij Preložen izlet. »Putnik« sporoča, da je izlet, ki bi moral biti 1. in 2. maja v Trst preložen na 8. in 9. maja. Prijave za izlet se sprejemajo do 4. maja. Cena vožnji Din 145.

— Ij Društvo Dečji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor v sredo, dne 19. maja 1937 ob 6. uri zvečer v Ljubljani. Lipičeva ulica štev. 6. z občasnim dnevnim redom.

— Ij Geografsko društvo na univerzi v Ljubljani bo imelo v petek 7. maja prostor na univerzi v Ljubljani, ob 18. uri svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

— Ij Jurjevanje na Grado bo jutri. Veselica bo trajala vse dan in že v naprej zagotavljamo vse posetnike, da bo zelo prijetno, točno, točno bomo izvrstna vina, igrali srečo, lovili ribe itd. Posebej še opozarjam na 14. Din 'ne ob 14 na 16 Din.

— Ij Preložen izlet. »Putnik« sporoča, da je izlet, ki bi moral biti 1. in 2. maja v Trst preložen na 8. in 9. maja. Prijave za izlet se sprejemajo do 4. maja. Cena vožnji Din 145.

— Ij Društvo Dečji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor v sredo, dne 19. maja 1937 ob 6. uri zvečer v Ljubljani. Lipičeva ulica štev. 6. z občasnim dnevnim redom.

— Ij Geografsko društvo na univerzi v Ljubljani bo imelo v petek 7. maja prostor na univerzi v Ljubljani, ob 18. uri svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Kamnik in Meščanska korporacija

Prebivalci Kamnika morajo odločno nastopiti, da se jim vrnejo uzurpirane pravice

Kamnik, 28. aprila.
V času, ko se v Kamniku toliko govorji o Meščanski korporaciji in njenem odnosu do mestne občine, ko se korporacija na vse krije trudi, kako bi zboljšala svoje zavzano gospodarstvo pri tem pritisku na mestno hranilnico za razne olajšave in sklep, da o prodaji šolskega poslopja mestni hranilnici in Malega gradu občini, se marsikdo nehotje vpraša, kakšen je prav za prav odnos korporacije do mesta in kako je sploh korporacija prišla do teh velikih posestev.

Poročali smo že, da je občinski odbor na svoji zadnji seji odobil ponudbo Meščanske korporacije zaradi odkupa Malega gradu za 1 dinar, ker so trije občinski upravljenci Meščanske korporacije in radi lega na stvari neposredno zainteresirani, ostali trije občinski pa ne zadostujejo za izglasovanje. Poročali smo tudi, da je korporacija ponudila mestni hranilnici odkup šolskega poslopja za 500.000 Din, da bi tako zmanjšala svoj trimilijski dolg.

In zakaj se občina brani tako ugodnega nakupa? Nikomur namreč ne diši vgriznil v to kislo jablko. Vse premoženje namreč, ki je glasom vpisov v zemeljski knjigi, last »Mesta Kamnika«, je že desetletja odprta rana na telesu občine. To premoženje si lasti skupina ljudi pod firmo »Meščanska korporacija«.

Nikakor ni mogoče, da bi moglo to premoženje biti danes izrecna last imenovane korporacije. Kajti to premoženje je obstojele že pred 16. stoletjem in je bilo več do leta 1866 v upravi mesta Kamnika. Meščanska korporacija pa, ki je nekakšna naslednica v letu 1866 ustanovljenega »Posebnega upravnega odbora« za upravljanje mestnega premoženja in meščanskega Špitala, nikakor ni mogla biti lastnica tega premoženja, ki je obstojealo že 250 let pred njenim ustanovitvijo. Še leta 1891 je dejelni odbor v svojem poročilu dejelni vlad izjavil, da smatra Meščansko korporacijo za ilegalno in je predlagal, naj se ta korporacija razpusti in vse premoženje vrne v upravo in uživanje mestnemu zastopu, kateremu kot edinemu lastniku pripada.

Vse kaže, kakor da kamniška mestna občina od leta 1866 ni nastopala odločno proti temu početju. Glavni vzrok je treba iskati v tem, da so v 99 odst. vseh primerov zastopali občino občinski oborniki, ki so bili korporacijski upravljenci, ki so res zastopali kot organi občine, ali so zastopali interese korporacije, ne pa občine. Dalo bi se ugotoviti, da so eni in isti ljudje sedeli v odboru Meščanske korporacije, mestne hranilnice, šolskem in občinskem odboru. Edino v tem leži tista navidezna dezinteresiranost občine kot take in sprito te okolinosti je samo ludno, da milijonski dolg Meščanske korporacije pri mestni hranilniči še ni prepisan na občino. Tako se je vse mestno premoženje pravemu in edinemu lastniku, to je mestu Kamniku odstojilo. Beraštvo mesta Kamnika ne najde primere v nobeni najmanjši hrivščki vasi. Mesto nima, kakor se zatrjuje, šole, nima niti prostorov za svoje urade, še manj pa za druge. Mesto nima niti foliko prostora ali košicka, kamor bi moglo postaviti javno stra-

nische, celo mestni delavec nima kam odložiti lopate in krampa. Največja eramota pa je, da ne bo imelo danes ali jutri kam pokopati svojih mrtvih.

Ni res, da meso nima ničesar, res pa je, da je imelo meso veliko premoženje, ki mu je bilo odstojeno. Po zemeljski knjigi je več del mestnega premoženja še vedno vpisan na ime »Mesto Kamnik« in kdorkoli bi hotel trditi, da je »Mesto Kamnik« le »Meščanska korporacija«, načelno verodostojnim akti dokažejo, kje je bila Meščanska korporacija na času izvršenih vpisov v zadnje zemeljske knjige. Najdena je knjiga iz leta 1843, ki se je po takrat veljavnih zakonih moralu voditi in se imenuje »Hauptbuch des Besitzstandes sämmlicher Grund-eigentümmer in der Steuergemeinde Stein Stadt«. V tej knjigi, ki načen način do danes se ni izginila, kakor so izginili drugi dokumenti in tudi ni zgorela, so vpisane vse parcele in poslopja v Kamniku, katere si danes lasti korporacija, na ime »Mesto Kamnik« ali »Občina Kamnik«.

Vsi poizkusni stvar mirnim potom urediti so bili zmanj. Vse tožbe so se reševalne na srednjeviški način in so se vedno rešile tako, da niso bile rešene. V primerjih starejšega datuma, ko bi moral občina že znagali, so še doljni; uradniki enostavno v pokoj ali pa so uradni spisi enostavno izginili. Tudi v novem času imamo slične primere, samo, da se je v teh času slučajno zamudil zakoniti rok za vlogo pritožbe na pristojno sodišče.

In danes? — Kupujemo od Meščanske korporacije šolsko poslopje za 500.000 Din, Občina ima odpovedane šolske prostore in če jih ne odkupi, bodo jeseni otroci hodili v šolo pod most! Ponujajo nam Malj grad za smešno ceno 1 Din. Ali ni v začetku omenjeni »Posebni upravni odbor« iz dohodkov, ki bi jih moral dobiti mesto, zlasti da šolskega poslopja. Ali naj danes meso kupuje svojo last, radi katere je že itak uprej ogromno škodo.

Danes šteje Kamnik čez 3000 prebivalcev. Proti temu številu ne pomeni število takozvanih korporacijskih upravljencev nič. Mesto sicer ne more zamenjena nikdar več popraviti in doseči. Rešili pa si mora, kar se se rešiti da. Vsi prebivalci: morajo z vso energijo nastopiti in temu nezmožnemu razmerju napraviti konec. Cez vse odredbe in naredbe ter odločbe in razsodbe upravnih oblasti: morajo pa sami prebivalci Kamnika nastopiti za dosego ter vrnitev teh uzurpiranih pravic s tožbo pri rednem so-dišu, ker edino to je merodajno, da v tem sporu presija in sodi in nihče drugi. — Premoženje »Mesta Kamnika« ni nikaka skupna last, zato ne more in ne sme biti predmet agrarne operacije in se mora vsa ta last mesta Kamnika iz agrarnega postopka sploh izložiti.

Toliko zaenkrat, da bodo Kamničani imeli lahko pravo sliko o dejanskem stanju, da posveti vsaj malo luči v temo, kjer se le malokateri eploh lahko orientira. Z natančnejšimi in dokumentiranimi podatki, v kolikor jih je mogoče dobiti na razpolago, se bomo na pozabovali šele, če bo potreba to pokazala. F. B.

Vse kaže, kakor da kamniška mestna občina od leta 1866 ni nastopala odločno proti temu početju. Glavni vzrok je treba iskati v tem, da so v 99 odst. vseh primerov zastopali občino občinski oborniki, ki so bili korporacijski upravljenci, ki so res zastopali kot organi občine, ali so zastopali interese korporacije, ne pa občine. Dalo bi se ugotoviti, da so eni in isti ljudje sedeli v odboru Meščanske korporacije, mestne hranilnice, šolskem in občinskem odboru. Edino v tem leži tista navidezna dezinteresiranost občine kot take in sprito te okolinosti je samo ludno, da milijonski dolg Meščanske korporacije pri mestni hranilniči še ni prepisan na občino. Tako se je vse mestno premoženje pravemu in edinemu lastniku, to je mestu Kamniku odstojilo. Beraštvo mesta Kamnika ne najde primere v nobeni najmanjši hrivščki vasi. Mesto nima, kakor se zatrjuje, šole, nima niti prostorov za svoje urade, še manj pa za druge. Mesto nima niti foliko prostora ali košicka, kamor bi moglo postaviti javno stra-

to, sploh izložiti.

Točno zaenkrat, da bodo Kamničani imeli lahko pravo sliko o dejanskem stanju, da posveti vsaj malo luči v temo, kjer se le malokateri eploh lahko orientira.

Z natančnejšimi in dokumentiranimi podatki, v kolikor jih je mogoče dobiti na razpolago, se bomo na pozabovali šele, če bo potreba to pokazala. F. B.

Odprto pismo prof. Marjani Željezovi - Kokalj

Ljubljana, 1. maja.

Velečenjena gospa profesor!

V Pravdici z dne 13. aprila 1937, ki sem jo slučajno dobil v roke, ste v članku »Jedan fatalan način začeti vanbračnog deteta u dravskoj banovinie smatrali za potrebno, da se sklicujete na dva stavka, ki sem ju baje izrekal na svojem predavanju o antropološkom dokazovanju očetovstva dne 24. marca t. l. Toda teh stavkov, kakor jih vi pod narekovanjem (!) citirate, nisem izrekal, ker temveč so slabo prevedeni iz portoročja v »Slov. Narod« (z dne 25. III. 1937). Niti jaz, niti poročilo v »Slov. Narodu« nima besede o koristiljubiu težčih nezakonskih mater, kakor ste jo vi rabilis. Dovolite to rejet, da vam citiram onj pasus, ki vam je dal neosnovan povod, da ste me navedli kot pričo v nazorih, s katerimi nikdar nisem in nikoli ne bom soglašala. Oni odstavek se glasi:

Razume se, da odloča antropološki izvedenec in na podlagi njegove izjave sodišče včasih o jaku usodnih in živiljensko važnih zadevah, zlasti v vseh primerih, kjer gre za občet ali neobčet braka. Napomeš sodbo se bo tu mogoče, daš ne verjetne. Jasno je, da moramo postopati s skrajno oprezenostjo. Saj je mogoče! tudi to, da obdoljuje nezakonska mati poročenega moškega. Ali ne futešte razlike? O koristiljubiu, kakor ga vi tu scitirate, ni gorovka, kajti govoril sem samo o možnosti obdolžitve, ki jo moramo preiskati, ali je utemeljena ali ne: sodišče bo šele doganal motiv in upravičenost! Dalje:) Ker na pr. sodišču in antropologu-izvedenecu ne predstavljata druga ali tretjega in ker je predstavljen po-

videzu in po podobnosti z otrokom res tak, da pride v poštev kot oče, dasi tega ne bo morali trditi s 100odstotno gotovostjo, da bo sodišče morda le izreklo sodbo, da je oče, kajti — kakov rečeno, sodišče čuva nad javnim interesom, ki (javni interes, ne pa sodišče ali sodnik!) pa vidj raje, da plačuje za otroka privatnik, kar da država ali občinska blagajna. Ce bi Vi bili na predavanju, kjer Vas pa nisem videl, bi siščali lahko tudi na več mestih, da sem prepričan, da je obloženi moški praktično vedno krov, vsaj v toliko, da je bil pri dotični ženski v kritičnem času. Torej ni posebne krivice, če ga sodišče obsodi na alimente, četudi očetovstva ne more dokazati stoddostno (kar je sploh težko)! Ce pa je bilo v kritični dobi pri težči ženi več moških, potem si pomagajo na pr. na Norveškem s kolektivnim očetovstvom, kar pa gotovo ustreza pravemu čutu večine, kajti kako moremo za hlevati, da povsem neudeleženega davkopalčevalca, da naj on (javni denar!) skrb za posledice nepremišljenega trenutnega užitka dveh oseb? Ustvarjati otroke pač nij in ne sme biti lahkomiselnji »spasc, temveč morajo za otroka skrbeti mati in oče!« Ne gre, da bi nosila breme samo mati in pa javnost, v tem ne morem videti, morale in tu zoper podparjam: skoro noben moški, ki je v takih zadevah postavljen pred sodiščem ne posmedel. Ce bi elučajno bil, more in mora dokazati svoj alibi, h čemer imam možnost in pravico.

Temi manj razumljive so zato Vaše nadaljnje trditve: da bi bil vsak moški, ki ga označi nezakonska mati za očeta, uvek sudski priznat kao očac in osudjen na plačanje

Dal ji je frank. Dekle je pljunilo na denar in ga stlačilo v nogavico.

— Danes niti centima še nisem videla, je dejala in nadaljevala svojo pot.

Tudi on je krenil naprej in smehljal se je sam pri sebi. Tiko je popeval. Za plinsko svetlico je stopilo k njemu drugo dekle. Črnolaska.

— Lepi mladenič! — se je nasmehnila.

Tudi on se je nasmehnil in vprašal:

— Lepi črn mladenič ali lep bel mladenič?

— Lepi beli mladenič, — se je zasmehalo dekle. — pojdi k meni kot luč.

— Od kod veš?

— Saj vendar vidim, — je dejala črnolaska in ga prijela pod roko. — Si bel in si luč. Pojd!

Pustil se je voditi. Čutil je toplo bujno prožno dekljino tela in mrmljal je pijočno:

— Nisi Mapilo, niti Ndindi, pa tudi ne Longologa. Si pa tudi ženska.

— Da, sem, — se je zasmehalo dekle in si pritisnilo njegovo roko na grudi. — In pod mišičasto mladeničeve roko se je gugala v bokih.

— Pa mi daj vsaj frank za srečo.

Kamnik, 28. aprila.

V času, ko se v Kamniku toliko govorji o

Meščanski korporaciji in njenem odnosu do

mestne občine, ko se korporacija na vse

krije trudi, kako bi zboljšala svoje zavzo-

zeno gospodarstvo pri tem pritisku na

mestno hranilnico za razne olajšave in skle-

pa o prodaji šolskega poslopja mestni

hranilnici in Malega gradu in kajt je sploh

korporacija prišla do teh velikih posestev.

Poročali smo že, da je občinski odbor na

svoji zadnji seji odobil ponudbo Meščanske

korporacije zaradi odkupa Malega gradu za

1 dinar, ker so trije občinski upravljenci

Meščanske korporacije in radi lega na stvari

neposredno zainteresirani, ostali trije

občinski pa ne zadostujejo za izglasovanje.

Poročali smo tudi, da je korporacija ponu-

da odkupila mestni hranilnici za 500.000 Din,

da bi tako zmanjšala svoj trimilijski dolg.

Poročali smo že, da je občinski odbor na

svoji zadnji seji odobil ponudbo Meščanske

korporacije zaradi odkupa Malega gradu za

1 dinar, ker so trije občinski upravljenci

Meščanske korporacije in radi lega na stvari

neposredno zainteresirani, ostali trije

občinski pa ne zadostujejo za izglasovanje.

Poročali smo že, da je občinski odbor na

svoji zadnji seji odobil ponudbo Meščanske

korporacije zaradi odkupa Malega gradu za

1 dinar, ker so trije občinski upravljenci

Meščanske korporacije in radi lega na stvari

neposredno zainteresirani, ostali trije

občinski pa ne zadostujejo za izglasovanje.

Poročali smo že, da je občinski odbor na

svoji zadnji seji odobil ponudbo Meščanske

korporacije zaradi odkupa Malega gradu za

1 dinar, ker so trije občinski upravljenci

Me

Lindberghova žena je skromna

Pravi namreč, da ve njen mož zase in začjo dovolj

Ko se je Anne Morrow omozila s Charlesem Lindberghom, ji še ni bilo 20 let. Njen oče, Dwight Morrow, je bil poslanik v Mehiki, kamor ga je bil neprisakovano poslal njegov tovaris iz kolegije, predsednik Coolidge v posebni misiji. Njegova diplomatska naloga ni bila lahka. Preprečil naj bi bil vojno, ki je grozila med Ameriko in njenim bojevitim sosedom. Takrat je bil baš pred šestimi meseci Charles Lindbergh preletel ocean. Morrow se je sestal z njim v Washingtonu, ko se je Lindbergh vrnil iz Evrope in povabil ga je v Mehiki. Lindbergh, vitez miru, je priatel tja tako rekoč v enem zamahu krikil in res je prinesel s seboj mir, kajti navdušenje za junaškega letalca, ki je objel vso Ameriko, je namah odpalo sovražnosti med obema državama in tako je Morrow izpolnil svojo nalogo.

Mlad letalec je ostal nekaj časa na ameriškem poslanstvu, ko je pa odhajal, je bil že zaroden s poslanikom hčerko Anno. Že kot zaročenca sta bila Lindbergh in njegova sedanja soprga sredinjevečne pozornosti. Ljudje so kar drveli za njima. Moraia sta se jim skrivali, menjavati ure svojih izprehodov in si izmišljati vse mogoče pretveze, da sta se jih sproti otrešala. Tako po poroki sta si zgradila lepo vilo na kmetijah daleč od ljudi, da bi bila res sama, da bi se mogla brez radovednega posvetiti svojemu delu in sreči. Toda ušla nista niti najstrošnejši človeški zlobi, ki jima je ugrabil in umorila sinčka. Preživela sta tako grozno tragedijo, da sta zapustila svoj dom in domovino, da bi rešila drugačno otročička, ki so tudi že segale po njem zločinske roke.

Lindberghova soprga se je zanimala za vse, kar dela njen mož. Videla bi ga zelo redko, če bi ga ne spremljala po zračnih visavah. Ker pa ni mogla zahtevati od njega, da bi jemu seboj samo navadneg turista brez vsake koristi, jo postala sama pilotka in radiotelegrafistka. Leta 1931 je letela iz Washingtona na Kamčatko in v Tokio, leta 1933 je preletela severni Atlantik preko Grdinlandije in proti jugu do Amazon. Za te pogumne polete ji je poddelio ameriški zemljepisno društvo nagrado junija v vzdržnosti, ki je bila prvič pododeljena leta 1907. Pearcyju ob njejovem povratku iz polarnih krajev in ki je bila devetčas pododeljena prvi ženski na svetu, Lindberghovi soprigi.

Anna Lindberghova je po dosegla velik uspeh tudi s svojo knjigo spominov o poletu z letalom »Sirius«, leta 1931, ko je

letela prvič kot član posadke. Treba je bilo najti zracno pot v Azijo preko severnega tečaja. In Anna Lindberghova pričoveduje z redko duhovitostjo o svoji dobravi in o svoji nesposobnosti. Že njen oblika ni bila dovolj sportna. Povsem je razočarala mnogoč dovedežev, ki so se hoteli navdušeno posloviti od pogumnih letalcev. Bilo je 27. julija, sporen, vroč dan in tako je prila Anna na letališče razpuščenih las v volneni halji in v kopaliških gumijastih čevljih. Novinarji so kar strmeli. V taki obliki vendar ni mogla imponirati gledalcem, ki so hoteli videti jumakinjo, sportnico. Zato je tudi radijski reporter sporočil v mikrofon, da ima Lindberghova na sebi usnjeno plašč, letalsko čelado in visoke čevlje.

Vesele pripoveduje, kakšne težave je imela v začetku z radijskim aparatom,

ki ga je še tretji dan poleta gladko obvladal. Vsake pol ure je oddajala poročila o poletu in zahtevala vremenska poročila. Ker pa še ni poznala tako dobro Morsejevih znakov, da bi sprejemala poročila samo po posluhi, si je zapisovala, toda dokaj neredno z desnico na levem kolenu, dočim je imela levoč pri aparatu na desni strani. Ko se je ustreljalo letalo v Ottawi na tla, je bila telegrafistka že močno izčrpana. Tam so ji ljudje odsvetovali nadaljevanje poleta in nekdo je pripomnil, da bi za vse na svetu ne pustil svoje žene v tako pustolovščino. Toda nobena nevarnost in nobeno prigovaranje je ni moglo odvrniti od nadaljevanja poleta. Kadar je bil Lindbergh zaspan, je prepustil pilotiranje svoji ženi, da je malo zadremal. Čim se je prebudil, je njegova žena takoj oddala poročilo o poletu in sprejela vremensko poročilo, potem je pa zopet sama pilotirala, da je lahko Lindbergh še malo počival.

Tako sta srečno preletela do Petropavlovska na Kamčatki. Tam v Sovjetski Rusiji je pa jela Lindberghova žena razmišljati: Ali sem moderna žena? In odkrito si je odgovorila: Ne. Zna sicer pilotirati in dobro obvladati radio, toda ne zna, ker hčete biti neodvisna. Načula se je tega zato, ker je žena sportnika, ki ga ima rada in ki ga tudi pri njegovem delu neče pustiti samega. Ko se je Rusi izpravili o raznih tehničnih stvarih, je zaznaščevali v hudo zadrgo. Ko so jo pa vrnila, kakšen je njen poklic, je odgovorila: Žena. Ce so jo pa vprašali o njenem strokovnem znanju, je odgovorila: Jaz sama vem bolj malo, moj mož pa ve dolov za nuju oba.

Neprijetna svetloba

Optični strokovnjak S. H. Gibben je pred doma bogato gostijo med katero je pokazal svojim gostom zadnjo pridobitev moderne tehnike. Namesto navadnih žarnic iz prozorega ali mlečnega stekla so videli gostje lepo okrašene svetilke, ki vsesavajo iz navadnega spektra vse barve razen zelenih in rdečih. Zato so se vsi čudili barvanj. Zrečki so bili svečolivi, zeleni živo rdeči, mleko kravje rdeče, salata svetlo modra, iz limon so nastale pomaranče, kava je bila bledožolta, svež grah je bil črn, burski oreški pa svetlordeči. Zivila so bila vsa sveža, toda gostje so se presenečeno spogledovali v nobenih jed jin ni teknila.

Gostja ni bila nič kaj inenitna. Večina gostov je jedla malo in nekateri so vstali od mize, še predno se je gostijanje začela. Gostitelj sam je bil presenečen nad učinkom svoje svetlobe, ne samo na vid, temveč na okus in tip svojih gostov. To je bil sijajen primer moderne optične teorije, po kateri ima svetloba ne samo fizikalni in kemični lastnosti, temveč lahko izzove pri raznih živalskih oblikah različne individualne reakcije. Če hočemo, da nam bodo rastline lepše rastle, moramo ugotoviti, kako se kaže svet rastlinam. Če rabimo svetlobo proti bakterijam ali mrčesu, moramo najprej vedeti, kako se kaže svet mrčesu in bakterijam.

Zakaj mleko prekipi

Gospodinje morajo često paziti na mleko na stedišču, da jim ne prekipi. Rado se pripreti, da pazi gospodinje na mleko dolgo, čim se pa malo obrne od stedišča, je mleko že prekipo, kar ji pove nos. Mleko izločujejo mlečne žlezle sesalcev, da dobre njihovi mladiči beljakovine, s pomočjo katerih nastajajo v njihovih telesih nove celice, mišice in kosti. Z mlekom dobivajo tudi maščobo in sladkor, ki jim dovaja toplotno in moči. V mleku so tudi mlečne soli, ki prispevajo k izgraditvi kosti in izmenjavo snovi. V njem so tudi vitamini, ki vzdržujejo telesno svežest in varuje mladiče bolezni zlasti rahitis. Voda v mleku pa pospešuje prebavo in izmenjavo snovi. Maščoba je v mleku okrog 4%, beljakovin 3,5, sladkorja 4,5, soli nad 0,5, vode pa okrog 87%. Vitaminov je sicer malo, vendar bi pa mleko brez njih izgubilo svoj pomen.

Vse te snovi so v mleku v taki obliki, da jih lahko uživajo mladiči sirove in zato mleko ni namenjeno za kuho. S kuhanjem izgubi mleko znaten del svojih bistvenih sestavin. Vitamini se pri visokih temperaturah uničijo, beljakovine se pri segrevanju sesedejo in tako nastane z maščobo na površju smetana. Druge sestavine v mleku se ne izpremenje tako bistveno, vendar se pa tudi izpremenje. Voda se

pa. Vaša Visokost bi bila lahko nama obema to prihranila. — je odgovorila Daisy mirno.

— Kako bi bil mogel storiti to?

— Kaj lahko, saj ste itak vedeli, kakšen bo moj odgovor.

Dekle je bilo tako obupano mirno, da bi bil pogled na njo ganil še tako trdo srce. Teda kazalo je, da princ tega sprolo ne vidi. Njegove hladne oči so videle samo obraz in postavo lepega dekleta. Slednjič se mu je skrivil obraz v nasmeju.

— Vedeli ste, da mi odgovorite — ne?

— Seveda sem vedela.

— Toda tega ne porečete.

— Da.

— Ne.

Njune oči so se srečale, kakor dva ostra jekleni rapijri v dvoboju. Potem je pa princ nadaljeval počasi in strupeno:

— Ne, ne porečete tega, ker vem — — kdo je mlada žena, ki se je peljala v avtomobilu smrti one noči, ko je izginil Harris.

V sobi je zavladala za hip grobna tišina. Prvi trenutek je Daisy silno zardela, potem je pa postala bleda ko smrtna.

Samo s tem, da se je oprijela naslanjala naslanača za seboj, se ji je posrečilo obdržati se po konci. Malo je manjkalo, da se ni onesvestila. Napesti je morale vse sile, da je koičor toliko prikrila svojo grozo.

Toda princu njen razburjenje ni ušlo, to se je poznaščalo v njegovih očeh, ko so se zmagoščavno

izpremeni v paro, ki se nabira pod smerano in pritiskom na mleko tako, da vre pri višji temperaturi in se pregreje. Pregreta para, ko doseže vetro napetost, nego jo more vzdržati smetana, pretrga sledno in potegne še mleko za seboj. Nekatere gospodinje polože čez lonec žlice in kuhal-

nice, ki naj pretrga napenjajočo se smetano in s tem preprečijo prekipovanje mleka. Iz zdravstvenega vidika je dobro mleko mestati, ker se tako smetana prekuha in s tem uniči bakterije v nji, pa tudi na površini mleka.

Recept za sladokusce

Kaj vse si izmišljajo ljudje, če so preveč siti in če imajo preveč denarja

Tako je nazval Allan Ross Macdougal v svojem duhovitem in strokov. »The Gourmet Almanac« enega najzanimivejših receptov, kar jih poznava svet. Evo, kako se glasnik njegov recept:

Vzemi olivo brez koščice, napolni jo s sečanimi kapri, napolni s sardelami in položi jo v čisto olje. S to olivo napolni telesce beccafica, enega enih drobnih ptičkov, ki jih smatrajo Italijani za največjo delikateso. Glavicu in nožice mu prej odreži. Tako pripravljeno in nadeto ptičko vtakni v lepo rejenjeni strnada. Strnada zopet potisni v telo skrjančka, ki mu nisi odrezal samo glavine in nog, temveč si potegnil iz njega vse večje koščice, potem pa zavij v nožico telesce v tanke koščke slanine. Skrjanček gre v podobno pripravljeno telesce drozga. Z drozgom se zopet napolni telo prepelice, ki naj bo čim bolj debela in sčesačna. Vzemi raje prepelico iz vinskih goric, nego navadno poljsko. Prepelica se ne zavije v slanino, temveč v trdne liste, ki služijo za znak plemenitega rodu. Prepelica pride v telo vivka. V slanino zaviti vivek najde zavetišče v telesu zlatoglavke.

Bogato s slanino obložena zlatoglavka pride v mlado jerebico, ta pa v telo gozdenega kljunca, ki mora biti dolgonog in nežen kakor piesalka. V tanke koščke kruha zavitega kljunca potisnemo v telo copastega ponirka skrbno s slanino pretakanjem: čopasti ponirki pride v pegatko. V slanino zavita pegatka se vloži v mlado raco: divja raca ima prednost pred domačo. Nadeta raca potuje v telo lepo belega kapuna, mesnatega in mastnega, toda samo srednje velikega. Kapun pride v telo nežnega mladega fazana, ki visi dobro kuhan precej dolgo, kajti pravi gurnani ga sicer ne jedo radi. Fazana porabimo, da ne davadevamo mlado in tolsto, vendar pa nežno gos. Ta nežna mlada gos pride v telo pitanega belega purana. Slednjič položimo

purana v nojevo telo in če povsem ne zapolni volitne, si pomagamo s tem, da jo zatlačimo - kostanjem ter raznim mesnimi ali drugimi pripravami. Tako nadetega noja položimo v posodo s čebulo, korenčkom, poteršljivim, na koščke narezano šunko, začinjeno slanino, poprom, soljo, eno ali dvema glavicama česna in finimi dišavami.

Ko je vse to pripravljeno, posodo hermetično zapremo in zlepimo s testom iz mokre in vode. Zaproti posodo postavimo za 24 ur na slab ogenj, da se dobro pregreje. Dobro pregreja stalno enakomerne temperiranje cev je boljša od odprtga ognja. Zdaj pa pozor! S priravo te jedi se približujemo najskravnostnejšemu jedru kuharške umetnosti. Lahko si mislite, da je sok tako različnih doleg dušenih ptic nepopisno okusen. Iz tega nastane kvintesenca step, gozdov in mocviri, zdrožena s kvintesenco sokov najzanimivejših ptic, vse to pa se bo gato začinjeno. S počasnim precejanjem pridejo ti delikatni soki do srca. Sreča je pa oliva.

Tedaj odstranimo previdno noja in ga vržemo skozi okno ali pa privočimo psom. Po enaki poti gredo puran, divja gos, fazan, kopun, raca, pegatka, čopasti ponirki, kljunček, jerebica, zlatoglavka, vivek prepelica, drozga, skrjanček, strnada in bečarjevo. Tako smo prišli do olive, ki jo serviramo in s primernim užitkom in razumevanjem pustimo, da se nam na jeziku kar sramne razlike. In prepričali se bomo, da je delikatna.

Ob tem receptu si človek ne more kaj, da ne bi pomislil na tisoče in statisice ljudi in Širnem svetu, ki niti vskršanje kruha nimajo. Ce bi vsi ti ljudje vedeli kaj vse si izmišljajo tako sladokusce v zavetišču, da bi lahko izmislilje bi bilo kmalu konec njihovih receptev z delikatnimi olivami vred.

Clark Gable pred sodiščem

Včeraj tečen so imeli v Hollywoodu zanimivo sodno obravnavo. Angležinja Violeta Wells Nortonova je zahtevala od znamenega filmskega igralca Clarka Gablea ali meni, da je sicer moderna žena? In odkrito si je odgovorila: Ne. Zna sicer pilotirati in dobro obvladati radio, toda ne zna, ker hčete biti neodvisna. Načula se je tega zato, ker je žena sportnika, ki ga ima rada in ki ga tudi pri njegovem delu neče pustiti samega. Ko se je Rusi izpravili o raznih tehničnih stvarih, je zaznaščevali v hudo zadrgo. Ko so pa jo po vrnila, kakšen je njen poklic, je odgovorila: Žena. Ce so jo pa vprašali o njenem strokovnem znanju, je odgovorila: Jaz sama vem bolj malo, moj mož pa ve dolov za nuju oba.

Kot priča je nastopila Fan Doerferova iz Euchema v Oregonu. Izpovedala je, da je bil Gable takrat star 22 let in da je bil prava neroda. Ko ji je odkrival svoje srce, je do ušes zardel in celo pot ga je obil. Take nerode še nikoli poprej ni videla. Pri tem besedilu je Gable zopet zardel, čeprav ima zdaj v ljubezni že bogate izkušnje. Priča je nadaljevala, da se je zdel zelo smešen in da si splošni ni mogla misliti, kako bi skrbel tak stor za svojo ženo in morala da tudi za otroke. Obzirno mu je povedala, da je premilala. Gable je moral hočet noče pošlustiti vso storijo o svoji neuspešni snubnici.

zaiskrile. Ne da bi počakal, da bi se pomirila, je nadaljeval samozavestno:

— Ne verjamem, da bi bili sposobni nakopati svoji rodbini tako škandal.

Daisy je vedno ni odgovorila in zato je princ nadaljeval:

— No, gospodična Sallieyeva, ali še vedno ni sem vreden te časti?

— Še vedno ne!

Te besede je izgovorila tako ledeno, tako trdo, da se je nehotje presenečeno ozrl na njo. Potem so se mu pa zaiskrile oči v najčudovitejši zmesi strasti in mrzljosti:

— Ne verjamem, če bom nadaljeval in če vam povem, da mi je tudi znano, kdo je morilec.

Pogledala ga je obupano in najraje bi bila hišnica zavala, pa se je še vedno premagovala. Mirno, kolikor je pač mogla, je samo skomignila z rameni, rekoč:

— To me prav nič ne zanima.

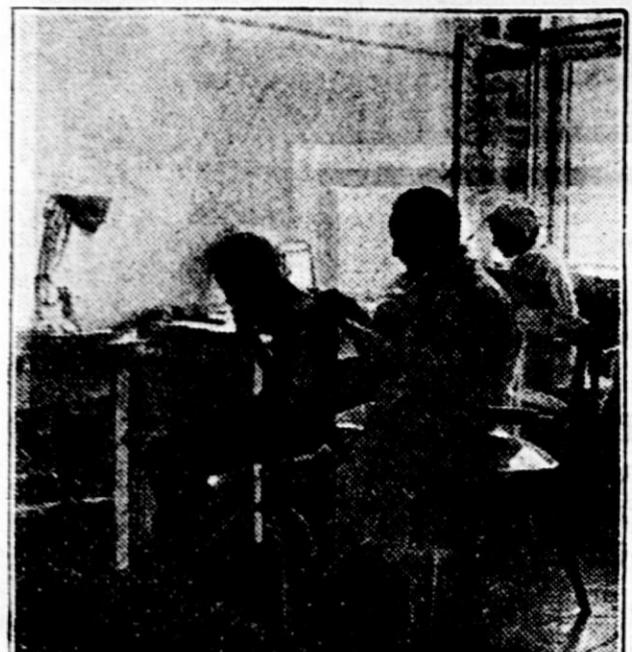
Princ je stal nekaj časa ves iz sebe, potem se je izpremenil njegov obraz v nekaj, kar je spominjal na igro mačke z mišjo. Slednjič je dejal min in preračunalno:

— Gotovo si boste premislili, kajti vi, gospodična Daisy Sallieyeva, ste morilka.

Rudarski revirji v protituberkuloznem tednu

Protituberkulozni dispanzer v Trbovljah je storil že mnogo dobrega

Trbovlje, 30. aprila
Naša javnost se še vse premalo zaveda važnosti in pomene sistematične obrambe proti tuberkulozi. Zato je treba vedno znova opozarjati na nevarnost, ki preti prebivalstvu, zlasti pa naši mladini od tega zavratne, morilke človeštva. Pred leti, ko v Trbovljah za rudarske revirje še ni bilo protituberkuloznega dispanzera, se je jetika med prebivalstvom, zlasti pa delavstvom bohotno spričala brez vsake smotrone kontrole in mnogi, ki so na viden zgledaj zdravi, so nosili v celi smrtonosne ključe jetike, ne da bi le malo stutili, kaj se v njihovem organizmu dogaja.

Sež zdravnik dispanzera dr. Simoniti pri ordinaciji.

Danes po triletnem uspešnem delovanju tukajšnjega protituberkuloznega dispanzera je situacija v revirjih glede zatiranja jetike povsem drugačna. Dispanzer je ustanovljen, ki vodi evidentno vseh na pljučnih bolanjih, okuženjih in osmisljenih jetičnih obolenosti. Vedno novi prihajajo v dispanzer, ker čedale širše množice ljudstva spoznavajo, da se da bo bolezen edinole s sistematičnim zdravljenjem in seveda tudi predmetom žiriljenja omejitev in ozdravljaj. Danes je le malo služujev, ki bi se ne dači ozdraviti, kajti ljudje se z zaupanjem obrnejo na dispanzer ob najmanjši domnevni, da bi utegnili bodi s sami ali na svoji oboleni na jetiki.

Službo šef-zdravnika v tukajšnjem Protituberkuloznem dispanzaju opravlja sedaj z vso pozitivnočnostjo g. dr. Simoniti. Temu mlademu izkušenemu zdravniku ljudje že popolnoma zaupajo, saj pa ima za vsakega bolnika in drugega, ki v dispanzer prihaja, vedno le lepo besedo in dober nasvet, ki ga bolniki radi vstopljajo. Poleg zdravljenja je treba namreč bolnike, ki jih napade jetika, tudi vzgajati k rednemu življenu, kjerko je to mogoče in da ima naš dispanzer tako lepa usode na polju zatiranja jetike, se ima v veliki meri razvihal, g. zdravnikom, posebno g. dr. Simoniti, ki ne upočasjuje nobene prilike, da tako bolnikom kakor ostalem prebival-

stvu bodisi z osebnimi pasveti in poukoma, ali pa potom predavanji predogovijo nevarnosti in obrambo pred jetiko. Važno nalogo opravlja v dispanziju tudi zaščitna sestra gr. Pijerščka, ki z neumorno pozitivnočnostjo posega bolnike na domovih ter jih kontrolira ali pa da daje osebno nasvet, kako so imajo sami, ravnati in kako svojci da nosreča v družini ne nastane se večja.

Ce omenjeno le število 2445, kolikor je bilo lanj in dispanziju pregledov in da je zdravnik izvršil 2092 rentgenoloških pregledov, potem lahko vsakdo presodi, kako ogromno delo je opravil samo v lanskem letu tukajšnjem dispanziju. Dispanzer ima v evidenci, t. j. da zdraviti stecar samo 102 bolnika s težko tbc, toda bolnikov, ki se v dispanziju zdravijo, je mnogo več, saj je bilo lanj samo krvnih preiskav 363, preiskav izmed 239, tuberkulinskih reakcij pa bilo danih celo 557.

Zanimivo je, da je umrl lanj od prebivalstva Trboveljki štejejo 13.500 prebivalcev, 153 oseb, od teh 29 je jetiko, kar je 5,88% vseh smrtnih slučajev. V Hrastniku pa je umrl od 45 smrtnih slučajev, da tbc 6 oseb, t. j. 13,33%. Ce preračunamo umrljivost za tbc na 10.000 prebivalcev, znaša ista v trboveljski občini v lanskem letu 6,67% na 10.000 prebivalcev, v občini Hrastnik pa 8,44%, kar je v danih razmerah malo in komaj zaostajamo za Nemčijo in ostalimi evropskimi narodi. Slovenija ima umrljivost za tuberkulozo 15,3% na 10.000 prebivalcev.

To pa seveda ne pomeni da je umrljivost v rudarskih občinah manjša morda radi boljših prilik. Umrljivost za jetiko je bila namreč v prejšnjih letih tudi v naših rudarskih občinah mnogo višja, kar je danes. V prvi vrsti je treba pač vedeti da je delavstvo vsele obveznega zavarovanja za bolezni deležno emocije in zdravstvene naloge, dočim vladu na podsežju vsele ponanjanja gotovine v tem oziru velik nedostek. Ker nima kmetsko prebivalstvo v mnogih primerih denarja niti za najnajnežo hrano, mu ga primanjkuje še bolji za zdravnik in za zdravila, zlasti pri dolgotrajnih boleznih kot je tuberkuloza. Tukaj pa so delavci pod stalnim nadzorstvom zdravnikov, ki ih takoj onozorju na preteče nevarnosti skritih bolezni. Kmet pa lahko tudi iz nevednosti zanemari začetni ravnovi bolezni zlasti tuberkuloze in ko zrave mimo zdravniško pomoč, je navadno že vse preprečeno.

V načrti meri pa je zarejel že nevaren razmah jetike v prejšnjih letih novoustavljeni dispanzer v rudarskih revirjih, ki je zadnja tri leta razpravljal skoraj čudež. Ne le da je danes učinkovito kontrola bolezni tako med odraslimi kakor med mladino omogočena, so dispanzer in njegov pozitivnični organi izvršili veliko človekobljivo delo, ki so preprečili resni konflikti med občinstvom in načrti, da bo občinstvo na občinstvo pravljivo.

Poleg zdravljenja je treba namreč bolnike, ki jih napade jetika, tudi vzgajati k rednemu življenu, kjerko je to mogoče in da ima naš dispanzer tako lepa usode na polju zatiranja jetike, se ima v veliki meri razvihal, g. zdravnikom, posebno g. dr. Simoniti, ki ne upočasjuje nobene prilike, da tako bolnikom kakor ostalem prebival-

Produkcija glasbene šole »Sloge«

Ljubljana, 1. maja.
Glasbena šola narodnega železniškega društva Sloge zavzema v kompleksu naše glasbene kulture poseben položaj. Namen le glasbene šole je ta, da skupa vzgojiti vrsto dobrih amatörov. Te naloge ne smemo podcenjevati, saj bodo naši poklicni glasbeniki našli prav v vrstah amatörov tisto občinstvo, ki jih bo moglo vesj moralno pospirati. Zato je prav in potrebno, da delo te šole zasledujemo, zlasti ker daje našemu malemu človeku, ki ima tudi pravico do kulture, možnost sposajanja glasbe.

Na včerajšnji javni produkciji so nastopili gojeni sloopevskoga, violinskega, klavirskega in violinčeveškega oddelka, pa tudi mladinski zbor in soločki gospodin orkester. V veloti so bila izvajanja nastopajočih zadovoljiva, mogla bi pa biti boljša. Če bi bile lebdenične zahteve posameznih skladb tako majhne, da bi mogel gojenec obrniti vso pozornost na musicalno sram svoje naloge. Toda teji napaki se nititi na konservatoriju ne morejo vedno izogniti.

Glasbena šola Sloge je mlada ustanova, ki se ni našla emeri in nadina svojega delovanja. Hvalevredno je, da skuša po svetu možeh zaposlititi čim več strokovno kvalificiranih učiteljev, vendar bo najvažnejša naloge vodstva način dela, ki bo na eni strani dopuščal izredno nadarjenim gojenecem prestop na konservatorij, na drugi strani pa, da bo načel razno možnosti amaterskega glasbenega udejstvovanja. Čigar najprivlačnejša in najbolj vzgojna oblika, ta ko je glasbenem, kakor tudi človeško-socijalnom smislu, je ansambleška igra.

Na tem polju se odprije, da je sedaj široke možnosti, saj razpolaga Sloge s pevskim zborom, godbo na pihala, orkestrom, mladinski orkestrom in mladinskim zborom; torej z velikim aparatom, ki ga more na uajazljivejše načine kombinirati.

Škoda bi bilo, če bi vodstvo in gojenici Sloge zbole izgubili svoje cilje za to, da postanejo več ali manj dobra kopija konservatorija. Svojo važno naloge bo mogla šola v polni mieri izpolnjevati šele takrat, ko bo našla svojo lastno pot.

Fr. Sturm.

Gospa Skuškova na Jesenicah

Jesenice, 30. aprila.
Kolo jugoslovenskih sester podružnica Jesenice, ki priredilo v sredo zvečer v Sokolskem domu predavanje o japonskih in kitajskih narodnih običajih. Predavača je gospa Tsuneko-Skuškova iz Ljubljane. Prostorna dvorana z galerijo je bila nabita polna ljudi in iz vseh vrst jesenškega prebivalstva. Svojo važno naloge bo mogla šola v polni mieri izpolnjevati šele takrat, ko bo našla svojo lastno pot.

Fr. Sturm.

Gospa Skuškova je bila oblecena v krasno japonsko, hčerka Erika pa v kitajsko narodno nošo (kimono). Pokazali sta posebnosti običnih narodnih in z lepimi ornamenti okrašenih narodnih nosil. Nato je gospa predavateljica obširno poročala o vzgoji japonske mladine, o japonskem narodnem ponosu, o podjetju vlogi žene v zakonu, družbi in izvendrušinskem življenu. Omenjala je delo in napredek japonskega naroda v gospodarskem in kulturnem življenu njegov nizek življenski standard, skromno prehrano, ki se sestavlja po večini iz rib in riža in tudi iz kobilic, ki baje vsebujejo največ vitaminov in t. d.

Omenjala je tudi velik napredok japonskega naroda v pogledu telesne vzgoje in veliko zanimanje celega naroda za uspehe svojih pravokov v olimpijadih. Končno nam je gospa Skuškova še pokazala posebnosti japonske narodne oblike, ki je izredno dolga in se sestoji iz streljivih parov in je za naše prilike zelo nepraktična. Njen predavanje je bilo zelo prijetno, poučno in poljudno, saj je bilo združeno z veselimi dobitvami, pri katerih se je prav poredno nametnila.

Ob koncu je njen hčerka Erika zaigrala nekaj točki na klavir in zapela nekaj japonskih narodnih pesmi, za kar jo je nazvale občinstvo nagradilo z živahnim aplavzom.

Nastop gospa Skuškove in njene hčerke je na Jesenicah dosegel velik uspeh. Ki bo postal vsem v prav lepem spominu. Kolo jugoslovenskih sester je pa s tem tudi dokazalo, da vsebuje med širokimi krogovi prebivalstva Jesenice in okolice dober sloves in simpatije.

Iz Višnje gore

Konj je udaril. Te dni je dolečela Ilovarjevo družino in Gojzda pri Obolnem težka nesreča, ki bo najbrž pustila hčerki Ivanki posledice za vse življene. Ivanka je šla s konjem v gozd po diva. Nasproti se je pripeljal na kolesu vajenc Višnje-gorskega mesarja g. Sajevcu s dvema velikima mesarskima psoma. Namenjen je bil ravno v njim po kupcijskih opravkih. Ko sta psa zagledala konja, sta se takoj spravila nadenj. Postavila sta se vsak na eno stran, se zaganjala vanj in besno lajala. Konj se je ustreljal, postal nemiren, udarjal na levo in desno in se prilepel v vzem pomikati nazaj. Medtem je šla Ivanka ob vozni tik za konjem. Ko je videla, da se konj pomika nazaj in da brca, je stopila na stran, vendar premalo, kajti konj jo je s tako silo udaril v levo nogo, da ji je prelomil piščkal in jo močno zdrobil. Prepeljal so jo takoj v ljubljansko bolnico, vendar pa še ni gotovo, če se bo noge brezhibno pozdravila.

GRD DELIKT

Mizarski mojster Bočvar Jožef iz Hrušice je priznal, da je doma v delavnici načelj v januarju 9 kovanec po 20 Din. in enoga po 50 Din ter da je en kovanec za 20 Din skusal razpedati v neki ljubljanski gostilni. Njegova skovnica je bila zavita v lepenki in je lešala na mizi pred sodniki kot korpus delicti. Možak si je pomagal največ z lesenim orodjem in z alitino, v kateri je bilo največ svinec. Kovanc je pa ponaredil že slabo, ker ni imel prave pravice in ne dovolil zmanjša za také redi. Ker je vse priznal, je bil obsojen na 6 mesecev stroškega zapora in na izgubo državljanskih pravic za 3 leta. Kazen se je možakarju deloval, nakar mu je predsednik pojasnil, da je ponarejanje denarja zelo grd delikt, ker oškoduje lahko široko krog prebivalstva. Zagrožena pa je za take dele, ki je prav za prav brez posla, ker zasuži kajtih 500 Din le s pričaknotvornim delom.

Imela je 1535 Din plača, toda tudi precej dolgov iz časa, ko delala več let kot poslovna poštarica za 500 Din na mesec. Razen tega ima nezakonskega otroka, za katerega mora sama skrbeti. V velike denarne težave je zašla tudi zaradi svojega brata, ki je pred leti obdelal in je moraloma sama preživljati polnih 6 let. Stiska je bila še večja, ko se je med tem omogočila z moženki, ki je prav za prav brez posla, ker zasuži kajtih 500 Din le s pričaknotvornim delom.

Ovre tujškega prometa

Škofja Loka, 30. aprila.
Podružnica SPD, ki si že nekaj let sem sistematično prizadeva poglobiti amisel za lepoto akofjeljskega okraja v srednjem vrstnem javnosti, je prikazala tudi metnje, ki nastopajo pri tem njenem prizadevanju. Želja SPD je, da bi se sneli pianinci, s pravilno potrjenim pianinsko legitimacijo prosteje gibati v obveznem pasu, kakor je tako dovoljeno v Julijskih Alpah in Karavankah. Koča na Ratitovcu je poleti slavo oskrbovana, pozimi pa neuporabna, (zlasti zgradba), ona pa Pečani, kjer je zavjetje, pa je pogorela. Glavna ovira razvoju turizma pa je cena vožnjem. Potreba bi bila nadalje cestna zveza z Bohinjem in avto cesta Škofja Loka — Črni vrh. Slednji spadajo sedaj v skofjeljski okraj in avto cesta Škofja Loka — Črni vrh. Nedavno spadajo sedaj v skofjeljski okraj in avto cesta Škofja Loka — Črni vrh. Nedavno spadajo sedaj v skofjeljski okraj in avto cesta Škofja Loka — Črni vrh.

— Uvedba občinskih mitnikov, 2. nekaj čas

sa se po dolini govoril, da namerava občina uvesti na svojem področju nekaj mitnikov, katerih organi naj bi preprečevali tihotapljenje raznega blaga v občino. Nekateri dakovljevalci ki pravega namena takih mitnic ne poznajo, izražajo bojančen, da bi ustanovitev teh mitnic precej obremenilo občinske finance. Tozadnje smo se informirali na merodajnem mestu ter prejeli pojasnilo, da je občina primorana uvesti nekaj takih mitnic, ker se tihotapljenje občinsko troščenje podvrženo blagom v zadnjem času vedno bolj množi ter resno ogroža občinske finance. Da je pri tem tudi država oskrbovana, je več kot jasno. Posamezniki so tako držni, da spravijo blago po zelenici do idanega mosta ali kakre druge bližnje postaje, od tam pa potom v tornih ali osebnih avtomobilov v Trbovlje. S tem je onemogočena občini ali davčni upravi vsaka kontrola potom zelenice uvoženega blaga, prav tako pa tudi nakazilo denarnih zneskov, ker se dotičniki vsaki takti kontroli dohodkov zelo spremi in izognijo. Tako se je spravilo na ta način po ovinilih v Trbovlje samo v zadnjih mesecih več tisoč kg raznega blaga in več tisoč litrov vina s čimer je bila občina oskrbovana na trošarini, davčna uprava pa na neplačanih davkih. Da bi pa občina ustavljala takne mitnice za razne mlekarice in kmetice, ki nosijo na trgu svoje pridelke, pa ne drži ker bodo novoustanovljene mitnice služile zgolj omenjenemu namenu. S tem pa se žaljava na tričkovno upravljivo idejno nagibom SPD.

Iz Trbovelj

— Obratovanje rudnika v maju. Rudnik bo v mesecu maju obratoval 18 dni. Ta veste bo naše rudarje pa tudi ostalo prebivalstvo revirje zelo razveselila. Saj pa se v mesecu maju že dolga leta ni obratoval toliko dni. Spomnimo se le lanskega maja, ko je založno bilo v revirjih, ko se je delalo komaj 10 dni. Letos pa je razpoloženje v revirjih vse drugačno, povsod se vidi veselje obzraze in vse glede v zetnem zaupanje v težko pričakovane bolje čase. Vse čuti v revirjih nekaj posameznikov, ki je vodstvo in upravljivo dobro, pričavajo, da je vse moderno eno-razredne in kot občina vsega mnogo pridelkov. Predvsem pa bi delo SPD rodilo še lepse sadove, ako bi naši nesrečni sodelavci društva čim več dobrih tovarišev in sodelavcev, ki bi bili pripravljeni svoje sposobnosti in voljo posvetiti idealnim nagibom SPD.

S P O R T

— **Vsem motoristom:** Beograjski tovarniški motoristi pridejo v Ljubljano in načelno dolžnost je, da jih v nedeljo 2. t. m. spreminimo na krožni vožnji po naši Gorenjski-Kranj-Tržič-Ankele-Bled-Ljubljana. Brez ozira na klub in vreme - vse sigurno in točno ob 8. uri pred Nebotičnikom. Motocisti.

— **Motosekcija Z. S. K. Hermesa:** Sprejem beograjskih tovarisev danes ob 17. uri pred nebottičnikom. V nedeljo ob 8. uri z motorji spremstvo gostov na krožni vožnji Kranj - Tržič - pod Ljubljbo - Ljubljana. Vkljub slabemu vremenu sigurno vst: Odbor.

Iz Celja

— **c Smrt blage žene:** Davi je umrla v Celju vova po solskem upravitelju gospa Marija Kokot rojena Dernja, starca 65 let. Pokojna je ziveila 25 let v Celju, kjer se je marljivo udejstvovala v javnem in kulturnem življenu kot izvrstna pianistka. Počeb je v pondelj

PRJEVNO IN UDORNO SE POCUTITE V PREUREJENIH LOKALIH

RESTAVRACIJE „LLOYD“

Sv. Petra cesta 7

Prvovrstna bela in črna dalmatinska, dolenska in štajerska vina — Izbrano pripravljene srbske specialitete (ražnjiči, čevapčiči) — Domača in dunajska kuhinja — Vsek četrtek in petek sveže morske ribe

CENE ZMERNE!

DOBRA POSTREŽBA!

ŠPEDICIJA TURK Ljubljana

prevzema

OČARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošiljk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno

Telefon interurban 24-59. Vilharjeva cesta 33 (nasproti nove carinarnice)

PRAVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, dodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego, kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili

Telefon interurban 21-57. Masarykova c. 9 (nasproti tov. kolodvora)

Naznanilo preselitve

Preselili smo svojo pisarno od Bleiweisove ceste št. 18, k svojemu skladšču

pod Rožnikom, Cesta I, št. 15
(pred Kollmanovim gradom, poleg vile Urbančič).

Ljubljanska komercijalna družba z o. z. LJUBLJANA.

Otroški vozički, dvokolesa, sivajo najnovejših motorj, strojev, modelov in tricikli pogezljivi.

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO!

„TRIBUNA“ F. BATJEI
LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR.
Aleksandrova cesta 26

CIVILNO-INŽENJERSKA PISARNA
ING. ANT. ŠTEBI

LJUBLJANA — Aleksandrova c. 4

izvršuje projekte in proračune za strojne in električne naprave in električne centrale, ocene za obstoječe naprave, predloge za racionalizacijo obratov, nadzorstvo pri novih napravah in preureditvah, eksperimenti itd.

čevlji

otroški vseh vrst po zelo ugodnih cenah. Moški bošlak, sportni, štrapaci v vseh cenah od 115 naprej. Ženski elegantni od 100 Din naprej. Sandaleti in sandali v vseh najnovejših razneterostih. Vse blago je samo iz prvovrstnega usnja (brez papirja).

TRGOVINA ČEVLJEV preje Dunajska c., »Pri Pollaku«, sedaj TRIUMF, Kolodvorska ulica 11.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Svilo

damsko voljeno blago za oblike in plaste, cefir za srajce, krep, popelin in delen v veliki izberi nudi ugodno

Oblačilnica za Slovenijo
LJUBLJANA, Tyrševa c. 29

(hiša Gospodarske zveze)

Črno in temnomodro blago, svilo, barhent in delen nudimo do preklica na hranilne knjižnice članic Zadruž. zveze, Ljubljana

JAVNA DRAŽBA
najdenih predmetov se bo vršila dne 5. maja 1937 ob 9. na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

1246

Trenčkoti, veterci, suknjiči NOVOSTI
lepe vzorce za pumparico in spritne oblike nudi cenono

PRESKE, Sv. Petra c. 14.

GOMOLJE
priškocevnih dali, dobite na vrhu učiteljske šole v Ljubljani Resljeva cesta 10.

1224

KLIŠEJE
ENO IN VECVARNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

50 PAR ENTLANJE
ažiranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbnic. Velika zalog za perja po 6.75 Din Julianac. Gospodarska 12. 1

BUFFET S. J. JERAJ
na Sv. Petra cesti 38. Ljubljana
Vam nudi prvovrstna vina in žganja čez ulico:

Hajško belo ... ltr 7 Din
Srbko Prokopac Mr 7 Din

Cviček ... ltr 9 Din
Rizling ... ltr 9 Din

Burgundec beli ... ltr 12 Din

Hruševci sladki ... ltr 5 Din

Jabotnik ... Mr 4 Din

ZGANJE:

Tropinovec ... ltr 22 Din

Slivovka ... ltr 24 Din

Hruševci ... ltr 28 Din

Brinjevec ... ltr 32 Din

Rum, fini čanji ... ltr 32 Din

Pri večjem odjemu primeren

popust.

1224

POUK

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPISNI POUK

(po desetprstnem sistemu). Večni tečaj (1 do 3 meseci) za začetnike in izvezbanice. Posebeni tečaj za starejše dame in gospode. Vpisovanje dnevno od 6. do pol 8. zvečer. Pričetek pouka 4. maja. Najnižja šolnica: učna ura samo 2 Din. — Christofor učni zavod Domobranačka cesta 15. 1170

INSTRIKTOR

Odočil sem se za vas! Dvignite pismo pod šifro »Inštruktor« 1240

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

KOLESA

za vsakogar!

najugodnejše kupite le pri

»TEHNİK« J. BANJAI,

Ljubljana.

Miklošičeva cesta 20.

TRAPISTOVSKI SIR

KG 16 DIN

Cerne Oskar. Sv. Petra c. 35.

16. maja —

Binkoštna nedelja

VSI V POSTOJNSKO JAMO

VELIKA PODZEMSKA VESELICA — POSEBNI VLAKI IZ LJUBLJANE, MARIBORA, JESENIC IN VMESNIH POSTAJ

BREZ POTNEGA LISTA

PRIJAVE SE SPREJEMajo DO 12. MAJA PRI PUTNIKU V LJUBLJANI, GAJEVA ULICA 3 — V IZLETNI PISARNI M. OKORN, LJUBLJANA, HOTEL SLON — PRI PUTNIKU V MARIBORU, ALEKSANDROVA CESTA STEV. 35.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod.

V GLOBOKI ŽALOSTI NAZNANJAMO VSEM SO-
RODKOM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM, DA JE PO
DOLGEM IN TEŽKEM TRPLJENJU, SPRAVLJEN Z BO-
GOM, UMRL MOJ DOBRI IN NEPOZABNI SOPROG,
BRAT, STRIC IN SVAK, GOSPOD

JOSIP URBANIČ

VELETRGOVEC IN POSESTNIK

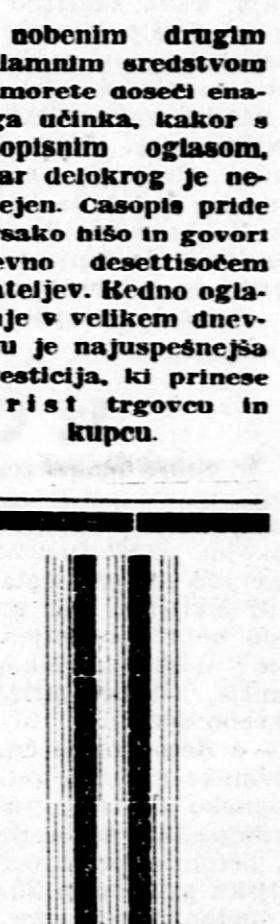
POGREB DRAGEGA POKOJnika BO V NEDELJO,
DNE 2. MAJA 1937 OB 16. URI IZ NJEGOVEGA DOMA
MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 8 NA POKOPALIŠČE K SV.
KRIŽU.

SV. MAŠA ZADUŠNICA BO DAROVANA V TOREK,
DNE 4. MAJA 1937 OB 7. URI ZJ. V ŽUPNI CERKVI
MARIJINEGA OZNANJENJA V LJUBLJANI.

PROSIMO, OHRANITE POKOJnika V BLAGEM
SPOMINU.

LJUBLJANA — CLEVELAND, 30. APRILA 1937.

JOSIPINA, SOPROGA
ANA, SESTRA, ANTON, BRAT,
VIDA, NEČAKINJA.

S. REBOLJ & drug

GOSPOSVETSKA C. 13

NAPRODAJ

vsled bolezni, dobro idoče ko-
pališče z več starbinskimi par-
tami. Nastop lahko takoj. Več
pove lastnik Anton Stirn. Je-
čica pri Ljubljani. 1225

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

STANOVANJE

sobe in kuhinje, soleno, suho
mirno, bližu tramvaju, oddam
lahko: Glince, cesta IX, št. 6.

1232

GOSTILNO

z obširnim vrom, event. tudi

trgovski lokal ali slično oddam

Panudbe na upravo »Slov. Na-
rod« pod »Prometna točka«.

1243

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

POSTENA PRODAJALKA

Mlečna, prikupljiva, želi službe

v katerikoli prodajalki v Ljub-
ljani. Dopise na upravo »Slov. Na-
rod« pod »Prodajalka pod
Ugodoc.« 1242

Dint. 1233

TRISOBNO STANOVANJE
zelo prostorno, oddam za avgu-
t. Ponudbe na upravo »Slov. Na-
rod« pod »I. nadstropje«.

TRGOVSKI LOCAL
oddam s 1. junijem. Vprašati v
Kolodvorski ulici 35-I. desno.

1244

ZENITEV

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

GOSPODINCA

starca 26 let, Slovenka, z doto

120.000 Din; gospodinca, 20 let,

leta 35.000 Din; gospodinka, 19

let, dota 15.000 Din; gospodinka

32 let, dota 150.000 Din; gospo-
dinka 23 let, dota 50.000 Din;

dvojca, 35 let, dota 350.000 Din;

dvojca, 45 let, dota 400.000 Din.

Velika izbiha vod v ločenk.

Za pojasnila pošljite 10 Din v

znamkah. Diskretno, »FIDES«, Zagreb, Tkaličeva 4. 1213

PODPOLKOVIN

36 let, samec, neoženjen, mes.

dohodek 10.000 Din, bamski in

špiktor, vdovec, 40 let, kontro-
lor po